

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN:
Egy évre 24 fillér.
Egy hónap 2 fillér.

VERSENY:
Egy évre 24 fillér.
Egy hónap 2 fillér.

HIRDETÉS:
4-hasábos betű sor egyenként 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915.

FŐKIRÁLYTÓ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, június 2

Przemysl három erődjét és Stryt elfoglaltuk.

Budapest, június 1. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Santól keletre előrenyomult szövetséges csapatokat ma éjjel egész arcvonalon nagy orosz erők megtámadták. Különösen az Alsó-Lubaczkowka mentén számra fölényben levő ellenséges erők kísérelték meg az előretörést. Az összes támadásokat az ellenség igen súlyos vesztesérei mellett visszaverték. Az oroszok több helyen bomlott sorokban vonultak vissza. Alsó-San mentén és Iniaától lefelé ellentünk intézett orosz támadások meghecsesültek.

E közben Przemysl északi arcvonalán bajor csapatok rohammal elfoglalták a váróvnek három erődjét és ezernégyszáz embert foglyul ejtettek és huszonnyolc nehéz ágyút, közülük két páncélost zsákmányoltak.

Dnyesztertől délre. Linsingán hadseregének szövetséges csapatai tegnap a támadás folytatásképpen behatoltak ellenség védelmi állásába az oroszokat megverték és Stryt elfoglalták. Az ellenség visszavonulóban van a Dnyeszter irányában. Ötvenhárom tiszt és több mint kilenc-ezer főnyi légénység mint hadifogoly és nyolc ágyú és 15 géppuska került a győzők kezére.

Pruth mentén és Orosz-Lengyelországban helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A folgaria-lavaronei tensikon megindult ágyubarc és a karintiai határon, valamint Karfett körüli terepen keletkezett kisebb harcok tovább folynak. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

London hajógyárait bombázták a németek.

Berlin, június 1. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Francia Neuville-től délre május 30-án szenvedett vereségük után feljebb északra tegnap új áttörést kíséreltek meg. Támadásuk, mely két és fél kilométer széles arcvonalon a Souchez-bethuni út és Carency patak között levő állásunk ellen irányult, nagy veszteségeik mellett többnyire már tűzünkben összeomlott, csak Souchez-től nyugatra került sauronyrohamra a sor, amelyben mi maradtunk győztesek. Bois de Preteben sikerült csapatainknak a tegnapelőtti elvesztett árokcsíkokat legnagyobb részét visszahódítani. Ellenség újból igen jelentékeny veszteségeket szenvedett. Arcvonal többi szakaszán tűzsergéltnak néhány örvendes sikere volt. A Mourmellon le Grandetől délre a francia táborba esett teli találat következtében három-négyszáz fő elszabadult és minden irányban szétrohant, számos jármű és automobil lehető leggyorsabban eliramodott innen. St. Menchouldtól északra és Verduntól északra ellenséges lövészraktárak levegőbe repültek, válaszképpen Ludwigshafen nyílt város bombázásáért.

Ma éjjel londoni hajógyárakat és dokkokat kiadósan bombáztuk. Ellenséges repülőik ma éjjel Ostendét bombázták, több házat megrongáltak, de egyéb kárt nem okoztak.

Keleti hadszíntér:

Ambotennél, Libanál keletre ötven kilométernyire német lovasság negyedik orosz dragonyos eszredet megfutamatott. Szawie környékén ellentünk intézett ellenséges támadások eredménytelenek voltak. Májusi zsákmány következő: Nyementől keletre 24700 fogoly, 18 ágyú, 47 géppuska. Nyemen és Pilia között 9943 fogoly, 11 géppuska és egy légi jármű.

Délkeleti hadszíntér:

Przemysl északi vonalán bajor csapatok tegnap a 10., 11. és 12. számú erődjüket (Duszkowiczkinél és attól nyugatra) az őrségnek 1400 emberből álló maradványával és két páncélos, 18 nehéz és 5 könnyű ágyút kitevő tűzsergél felkészülésével együtt rohammal elfoglalták.

Oroszok megkísérelték végzetüket Jaroslautól keletre ellentünk intézett tömegtámadásokkal elhárítani. Minden erőlködésük azonban eredménytelen maradt. Az elesettek borsalmas tömege borítja arcvonalunk előtt a oszatteret.

Linsingen tábornok hadseregével a szwini győzők, a Bothmer bajor tábornok veszése

alatt álló gárdaesapatok, keletporosok és pomerániaiak a nagyon megerősített Stry helységet rohammal elfoglalták és a város mellett és attól északnyugatra az orosz állásokat áttörték. Eddig 53 tisztet, 9182 főnyi légénységet fogtunk el, 8 ágyút és 15 géppuskát zsákmányoltunk. Legtöbb hadvezetőség. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

A király előtt.

Arad, június 1.

Andrássy Gyula gróf ma délelőtt egy óránál tovább tartó kihallgatáson volt ő felségénél. Ot követik néhány nap múlva az ellenzék vezérei közül Apponyi Albert és Zichy János gróf. A köteles diszkréció, amely a királyi audienciákat a nyilvánosság elől elvonja, most még sokkal súlyosabb parancs, mint más időkben. A kihallgatás részleteiről Andrássy Gyula gróf a hírlaptudósítók előtt csak általánosságokban nyilatkozott és konkrét feleleteket nem adhatott a belpolitikai és diplomáciai kérdések felől, amelyek az audienciának anyagául szolgálhattak.

A következtetésnek, amely az ellenzéki vezérek kihallgatásának okait és tartalmát keresi, meglehetősen szűk az útja. Azt, hogy a kihallgatások koncentrációs kabinet alakításához akarnának vezetni, már az audienciák előtt megcáfolták. A levegőben vibráló találgatásnak, hogy a küszöbön álló nagy fontosságú események dolgában a kormány meg akarja osztani a felelősséget az ellenzék vezéreivel, aligha van alapja. Erthető, ha a forrásban levő diplomáciai tárgyalásoknak inkább sejtett, mint tudott anyagát kapcsolatba hozzák az ellenzék vezéreinek meghiva-

tásával, ennek azonban ellentmond az, hogy az audiencián nem felülről jövő iniciativa nyomán, hanem az ellenzék vezéreinek kívánságára történnek. Igen természetes és föltétlenül helyeselhető az az okfejtés, amelyvel Apponyi és Andrássy a királyi kihallgatások háttérét megvilágították. Az ellenzéknek a lefolyt parlamenti ülésszakon módjában lett volna ugyan a maga nézeteit és a kormányval ellentétes álláspontját kifejteni, de mindeneken fölül álló szempontok azt kívánták, hogy ezt mellőzze. Különösen akkor, a mikor új ellenség támadt velünk szemben, a parlamentnek a nemzet összetörött, elszánt egységet kellett kifejezésre juttatni és semmivel se lett volna szabad anyagot adni a külföldi ellenséges sajtónak, hogy azt feltűjva a magyarok „forrongásáról” adhassanak hírt.

Viszont a kormány készséggel adott módot arra, hogy az ellenzék vezérei a maguk álláspontját és a háborus kérdéseket illető különvéleményüket a törvényhozás másik fontos faktora: a király előtt közvetlenül kifejezésre juttassák. Kétségtelen, hogy ő felsége szigorú alkotmányos föltétele az ellenzék vezéreinek

nek meggyőzését nem tekinti se formalitásnak, se pedig olyasminnek, a mit az uralkodói udvariasság tesz kötelezővé. Az udvariasság kérdése legfelül ép úgy, mint legalul háttérbe szorult. A világtörténelmi események nyilvánosságát és őszinteséget követelnek. És a mikor a magyar nemzet hősiességével és áldozatkészségével egyaránt tanuságot tett királyhűségének tisztaságáról és értékéről, ő felsége bizonyára teljes bizalommal és szeretettel fogja fogadni a magyar ellenzék komoly vezérférfiainak megnyilatkozásait.

Nem lenne helyén való feszegetni azokat a kereteket, a melyek között az ellenzék vezéreinek különvéleménye helyet foglal. Ha komoly okok bírták rá az ellenzékot, hogy azokat ne a parlament nyílt színe előtt világítsák meg, akkor ezek a komoly okok megkövetelik, hogy a nyilvánosság egyelőre mondjon le azok megismeréséről és megvitatásáról. Béke idején ép úgy, mint a háború gondoljai között is lehetnek oly kívánságok és aggodalmak, a melyeket a felelős állásban levő kormányférfiak nem tudnak oly szabadon és erőteljesen érvényesíteni, mint ép az ellenzék, a melyet ellenőrző hivatása, az aspirációk érvényesítésére alkalmas szerepe tesz erre alkalmassá. Nem tartjuk kizártnak, hogy az ellenzék véleménynyilvánítása oly kérdésekre terjed ki, a melyekben a nemzet széles rétegeinek nézeteit van módjuk tolmácsolni és a melyek helyes elintézése általános elégedettséget és megnyugvást keltene.

Kétségtelen, hogy az ellenzék vezéreinek királyi kihallgatása a helyzet komolyságára vall. De a komoly helyzetben is ez az esemény inkább megnyugvást kelthet, mint fölösleges aggodalmakat. Borús eseményekhez szokott lelkünk minden váratlan eseményben, minden fordulatban önkéntelenül a kedvezőtlenet lesi. Most erre bizonyára nincsen okunk. A mikor a magyar ellenzék élén állók a világtörténelem nagy napjai alatt a király előtt megjelennek, ez kétségtelenül arra vall, hogy ő felsége a magyar nemzet minden részével szemben bizalommal és megértéssel óhajta viszonzni a ragaszkodást, a melyet a magyarok a haza és a dinasztia védelmében oly ragyogóan és önfáldozóan tanusítottak.

Ujabb jegyzések az új hadikölcsönre. Aradon a mai jegyzések a második hadikölcsönre a következők: Az Aradi Első Takarékpénztárnál ifj. Müller Józsefné 10,000 korona, Tolnai Lajos 3000 korona, Waller József 2000 korona, kisebb tételekben 5300 korona. Összesen 20,300 korona. Az Aradmegyei Takarékpénztárnál kisebb tételekben 10,000 korona, az Ipar és Népbanknál 10,100 korona, az Aradi Általános Takarékpénztárnál 2000 korona jegyzés történt az új hadikölcsönre.

Aki háromszor menekült meg az orosz fogságból

(A vutki mint életmentő. — A sanoki orosz járás. — Megriasztott orosz hadosztály.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 1.

A háború tizedik hónapjának a végéhez érünk és szerencsésen közvetlen tapasztalatból nem tudhatjuk meg, mi a háború. Nem ragadt minden ember fegyvert, a monarchiának és az országnak sok városában is éppen úgy vannak otthonmaradottak, mint nálunk, azonban a határszéleken a fegyvertelen otthonmaradottaknak is végig kellett szenvedni azt a rengeteg borzalmat, amit zabolátlan vad hordák kényük-kedvükre bíztak ártatlan, védekezni nem tudó emberekkel és azok vagyonával műveltek.

A felszabadított Sanokból rövid ideig tartózkodásra Aradra érkezett Kaczarovszky J. W. építési vállalkozó most itt tartózkodó családjához, s ma este már ismét visszautazott állomáshelyére Sanokba. Az építési vállalkozó november tizedikétől egészen május tizenegyedikéig tartózkodott Sanokban, végigélte, sőt szenvedte az orosz barbárság minden keservét, s mégis most, hogy hazajött, öröm minden szava, melylyel kifejezést ad tántoríthatatlan bizakodásának azok után, amiket látott és közvetlenül tapasztalt. Ugy írunk le mindent, ahogyan elmondta, a legcsapongóbb fantázia sem tehetné színesebbé, érdekesebbé az elmondottakat, amelyeket Kaczarovszky átélt.

— November tizedikén este hat órakor tértek vissza az oroszok másodszor Sanokba. Alig hogy megjelent a városban mintegy három-ezer kozák, a város minden részéből lángok és füstnyelvek törték fel, felgyújtott házak tüze jelezték, hogy az oroszok ismét megkezdtek uralmukat. Tizenhét házat perzseltek fel az oroszok az első este és romboló munkájukat még két napon át folytatták. S az oroszok vad hordáját mindenütt nyomom követték a ruszofilek, akik utbaigazítást adtak az oroszoknak, hogy merre találhatnak rabolni valót, ki nem hajlandó térdei hajtani a cári uralom előtt.

— A negyedik napon megérkezett a parancsnokság, amely keserves rendet teremtett. Eddig tudniillik az oroszok minden ok keresése nélkül ütdötték-verték a zsidót és az oroszok bosszítására zsidóknak nevezett lengyeleket, most pedig okot állapítottak meg, amelynek alapján önkényesen ítélkeztek a szerezésellen védtelemek fölött. Míg a parancsnokság meg nem érkezett, alig volt mit enni. Az orosz rablók mindent elhordtak a polgári lakosság elől. A parancsnokságokkal egyidejűleg megérkeztek az orosz kereskedők is, magukkal hozott árukkal. A rubel értékét négy koronában állapították meg, a mi koronásunkat pedig harminec kepek értékben fogadták el.

— Hogy minő megélhetési viszonyokat teremtett az orosz uralom Sanokban, arról fogalmat nyújt némely élelmiszer ára. Például: egy darab kockacukor ára husz fillér volt, egy ottrom két korona, 40 dekagramm kenyér egy korona, egy kiló rizs 2 korona 30 fillér, egy kiló liszt 2 korona 60 fillér, egy kiló kávé 40 korona, egy doboz csipókrém 1 korona, egy liter tej 1 korona 40 fillér, 100 kg. burgonya 24 korona, 100 kg. zab 48 korona. Ezeket az árakat az orosz hatóság maximális árakként állapította meg, s rendkívül szigorúan ellenőrizte azok betartását. Aki akár többet ígért, akár többet kért az áruért, azokat vagy nyil-

vánosan derésre huzzák és huszonöt botot mértek rá, vagy pedig egy hónapi elzárást kapott.

— Az orosz uralom első napján megindultak az oroszok, hogy bejövetelekkor miért raboltak és pusztítottak. Mikor előőrseik megjelentek, azok azt kérték, hogy a bevonnuló oroszoknak is rendezzen a lakosság oly fényes fogadtatást, mint az osztrák-magyar csapatoknak. Erre a hazafias lakosság nem volt kapható, mire az oroszok így fizettek.

Az volt a nőm, hogy amint ok desugták, hogy az osztrák-magyar csapatok kivonulása után, sajátkezűleg felgyújtottam az oroszok előtt a San hidját. Bár nem így történt teljesen, mert én csak azt mutattam meg embereinknek, hogy hol lehet legkönnyebben és legalaposabb a hidpusztítást elvégezni, rögtön letartóztattak és vittek a táborukba. Az orosz katonák mulattak rajtam, biztattak, hogy meg van pecsételve a sorsom, hogy lőgni fogok. Én vártam a sorsomra, míg csak a katonák ott körülöttem arról nem kezdtek beszélni, hogy milyen jó lenne egy kis vutki. Közbeszóltam, hogy hiszen az van nekem, csak éppen hogy az utcán nem hordom magammal, hanem a lakásomon tartom. De ha nagyon akarják, hát elhozhatom nekik. Hogyne akarták volna. Őt koronát adtam már az egyiknek egy orosz köpeny és sapka kölcsönzéséért, amikor az egyiknek eszébe ötlött, hátha nem jövök vissza. Kisütötték, hogy hagyjam náluk zálogba a civilruhámat, menjek csak haza a köpenyben és sapkában, s ha visszajövök, visszakapom a ruhámat. El is mentem. A San folyóba rögtön beledobtam a köpenyt és sapkát, futottam haza, leborotváltam a bajuszomat s más ruhát öltve magamra, elbújtam. Ez az eset november tizenkettedikén történt.

— December tizenötödikéig nem is történt semmi bántódásom. Ezen a napon egy őrzőrajtunk jött Sanokba. Előzően én Lembergbe igyekeztem. A bajuszom állandóan borotváltam, hogy föl ne ismerjenek. Bikovcénél értesültem arról, hogy egy kis hírszerző csapatunk érkezett Sanokba. Rögtön visszafordultam, de alig tettem pár lépést, amikor orosz katonákkal találkoztam, akik elfogtak azzal, az ürüggyel, hogy — borotvált bajuszomra való tekintettel — valószínűleg német katonatiszt vagyok, aki itt civilruhában kémkedik. Elvittek Zalusba, onnan Liskóba, közben pedig kiraboltak. Elvittek tőlem 800 rubelt, 380 koronát, a szívtartócsomót és minden ruhámat. Csaknem egészen pőrén vittek még pedig úgy, hogy két lovas közrefogott és míg a lovak ügettek, nekem a lovakkal lépést kellett tartanom. Liskóból visszahoztak Bikovcésbe s itt kellett volna megvárnom a fölöttem ítélkező ezredet. Másnapra jelezték az érkezését, azonban helyette a mi csapataink érkeztek és az oroszok futva menekültek. Az a gazda, akinél engem őriztek, még megkérdezte a menekülőket, hogy mi történjék a fogollyal?

— Vigye el az ördög — volt az utasítás, amely számomra a szabadulást jelentette.

— Harmadszor is az oroszok kezére kerültem. Lembergben voltam, amikor az oroszok összefogdosták mindazokat, akikről feltették, hogy még állításköteles korban vannak. Engem is elfogtak, de elfogadták igazolványaimat, amelyek megmentettek attól, hogy elvigyenek Oroszország belsejébe.

— Pázmány elcsúszta után az oroszok nagy táborokat tettek. Kőmeneteket rendeztek, amelyekben elől vitték a cár és Nikolajevics nagyhatalom arcképét. Az oroszok megkövetelték, hogy mi is vegyük le kalapjainkat a cár képe előtt. A szék a meghatározottabban és legbátrabban kijelentették nekik, hogy nincs semmi köze a cárhoz, sőt állították Herceg Józsefet. Tizenegyet elfogtak közülük és elszállították szegényeket Szibériába. Én csak úgy menekültem meg az elfogatás elől, hogy megazoktam üldözőim szeméi elől.

— Május tizenegyedikén szabadult fel Sanok az orosz rabság alól. Délelőtt tizenegy órakor három ulánusból álló patrouille érkezett a városba, amelyben csak egy bennszorult hadosztály volt az egész parancsnokságával. Ugyanis erről a tájékról az oroszok már mind elvonultak a legutóbb elvonult orosz csapatok felgyújtották a San hidját abban a hi-

szemben, hogy több orosz már nincs utánuk. A három ulánus fedett helyről tüzelést kezdett a hadosztály ellen, amelynek soraiban rettenetes pánik tört ki abban a hiszemben, hogy csapataink rajtuk ütöttek. Fokozta a pánikot, hogy a hadosztály parancsnokát éppen akkor érte a fején egy lövés, amikor az egyik lába már kangyalban volt. A ló megvadult és a súlyosan sérült parancsnokot végighurcolta vágatában. Az oroszok a San felé menekültek és számosan fulladtak közülük a Sanba.

— Mintegy fél óra múltán már csapataink megérkeztek a városba. Még sikerült a mi csapatainknak utbaigazítást adnom, hogy hol vannak az oroszok megfigyelői helyei, amelyeket azután a mi tűzérőnk csakhamar megsemmisített. Mikor május huszonegyedikén eljöttem Sanokból családom meglátogatására, Sanokban mintegy harmincszer muszkát őriztek, mint legutóbbi győzelmeink élő bizonyítékát.

Andrássy Gyula gróf audienciája.

(Az ellenzék vezérei a királylyal közlik nézeteiket. — Lesz-e koncentrációs kabinet?)

— Távirati tudósítás. —

Bécs, június 1.

A király elé hívott ellenzéki vezérek közül ma elsőnek Andrássy Gyula gróf audienciája volt esedékes. Az alkotmánypárti nagy-névű vezére már tegnap délután megérkezett Bécsbe és a Bristol-fogadóban vett lakást. Ma korán reggel kelt s mindjárt azután fogadta a bécsi és a németországi nagy lapok képviselőit, akik a koncentrációs kabinet alakításáról érdeklődtek. Kérdésekre Andrássy kijelentette, hogy az audiencia a koncentrációs kabinet ügyével csak annyiban áll kapcsolatban, hogy a meghívás azokkal a tárgyalásokkal áll összefüggésben, amelyek a koncentrációs kabinet kérdésében megindultak, de azóta meg is hiúsultak.

Egy óras audiencia.

Mintán Andrássy Gyula gróf audienciái meghívója délelőtt 11 óra szült, a gróf már háromnegyed tizenegy órakor érkezett a schönbrunn kastélyba. A királyt nyomban értesítették Andrássy érkezéséről, mire az uralkodó nyomban fogadta Andrássyt.

Több mint egy óra hosszat maradt Andrássy Gyula a király dolgozószobájában s már majdnem félelgy volt, mikor visszatért szállására, a Bristol hotelbe, melynek előcsarnokában a bécsi sajtó valamennyi képviselője és sok külföldi hírlaptudósító várta. A hozzáintézett kérdésekre Andrássy Gyula gróf először így szólt:

— A legnagyobb örömmel mondhatom, hogy a felső ur a legjobb színen van és az egész audiencia alatt a legaprólékosabb részletekig érdeklődött minden kérdés iránt.

Andrássy a királyi kihallgatásról.

Majd az audienciáról ennyit mondott el: *Ütelsege mindenről a legnagyobb tájékozottsággal beszélt, a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az országgyűlési tárgyalásokról, valamint a magyar katonák hősiességről. Az ellenzéki vezető politikusok kihallgatásának nincsen aktuális jelentősége, nem egy kérdésről vonatkoznak és nem is belpolitikai jelentőségűek. Miután az ellenzék az ország érdekeiben korlátozott egész véleményének kifejezésében,*

azt egyenesen őfelsége tudomására juttattuk. A kihágatások nem jelentik egy koncentrációs kabinet alakulását, sem annak bevezetését. Az ilyen kabinetalakításra vonatkozó tárgyalások megakadtak, úgy hogy a mostani legfelsőbb kihágatások csak az e körül lefolytatott tárgyalásokkal függenek össze.

Burián báró a királynál.

Bécs. Ő felsége Andrássy Gyula gróf audienciája után Burián báró külügyminisztert kihallgatáson fogadta.

Hogyan képzeli a függetlenségi párt a koncentrációs kabinetet.

Budapest. Függetlenségi forrás szerint az ellenzék a koncentrációs kabinetben való részvételt ahhoz kötötte, hogy ne Tisza István gróf álljon az élén az új kabinetnek. Természetesen ilyen körülmények közt a további tárgyalások megakadtak.

TORVENYKEZES.

§ Aradi ügyvéd és volt írnoka perel. Ilyen címmel május 29 én megjelent közleményünkre Erdélyi Andor a következők közlésére kért: Grósz Aladár dr. ellen az aradi kir. ügyesség előtt tett feljelentésben állított az a körülmény, hogy távollétem alatt a rendelkezésemre bocsátott zárt iróasztal fiókjából egy idegen kulcs felhasználásával Grósz dr. felnyitotta s onnét mindent kivett, amiért én másnapon felelősségre vontam. Grósz dr. saját beismerésével beigazolást nyert, a kir. ügyesség pedig azért szüntette meg az ügyben az eljárást, mert nem tudtam bebizonyítani, hogy Grósz dr. az általa távollétem alatt idegen kulccsal felnyitott iróasztal fiókjából az én tulajdonomat képező dolgokat is kivette és elrejtette, mert Grósz dr. azzal védekezett, hogy a mit onnét kivett, az az ő tulajdonai voltak. Tehát ezek szerint vádindítványom valótlannak nem bizonyult s éppen ezért eltem az ítélet ellen fellebbezéssel. Kérem ezt közölni, nehogy az olvasóközönség előtt úgy tűnjék fel, mintha vádam alaptalan lett volna. Minderekről az aradi kir. járásbírósnál 1914. B. I. 740. sz. iratokból meggyőződés szerezhető.

Csanádmegyében elfogott orosz katonák.

(Szökés a brixeni togoityáborból. — Gyalog fél Magyarországon keresztül.)

Az Aradi közlony tudósítói.

Makó, június 1.

Két érdekes, hivatalos vendége akad: tegnap este a földesúri Eckhardt kastélynak. Az uradalom egyik alkalmazottja két orosz katonaszökevenyt fogott, akik a brixeni togoityáborból szöktek meg még május 4-én s azóta folyton gyalogolva jutottak el földesúrig anélkül, hogy valahol is gyanút keltettek volna. Kóborlásuk egész ideje alatt koldus módjára éltek, s az volt a szándékuk, hogy Romániába mennek, s onnan visszatérnek a hazájukba.

Az Eckhardt uradalom egyik bérlegszámlája találkozott a földesúri határral s két oroszul öltözött cionruvás emberrel, s idegenzárkólálva a megérkezésüket, rajuk szólt, hogy kik és hová igyekeznek?

A két muszka csak nézett, de nem felelt a megszólításra, s mára beszélt hozzájuk a bérlegszámla, nem válaszoltak. A bérlegszámla erre intett a két embernek, hogy kövessék, s azok hűségesen el is mentek vele az Eckhardt-kastélyba, ahol a család európai műveltségű nőgy-tagja: Eckhardt Lika, aki a magyar, német, francia, angol és orosz nyelven kívül oroszul is tud, — kezdte faggatni a gyanús kissejű idegeneket, s azok anyanyelvükön szolva, csakhamar meg is szólaltak. Első szavuk az volt, hogy — „vutki”, s bizalmasan megismerkedtek a teremtés uveg felé, melyet Eckhardt Lika egy épen munkába vett olajtűstmenyhez használt.

A két lerongyolt szökevenyt megmosdatták, ételt, italt adtak nekik s vendégül láttak éjzakra. Eközben elmondták, hogy mily taradságos és kínos utazásuk volt gyalog Magyarországon át, nem ismerve az ország nyelvét s így koldultak össze a szükségessé.

Egyiknek a civil ruhája alatt orosz egyenruha volt, s ez határozottan intelligens ember benyomását keltette. Ő maga azt mondta, hogy civiben kerekdesémi utazó, s tartalmakos altiszti beszármódja, gesztusai, s egész magatartása azt látszik bizonyítani, hogy tiszt, s e mellett szól a zma talalt jegyzetek, térképek stb.

Ma reggel a két szökevény hadifoglyot Eckhardték a lovassal átalsították a csendőr-örre. A lovass, aki lengyelül tud, megértette az orosz beszédet, s beszélgetett velük. A gazdasági iparvasuton vitte a lovass a két oroszt, s e közben azok kérlelni keztek a hat, hogy engedje el őket. Magnató szavakkal rimankodtak, hogy szökésük miatt talán egyen is lovik őket, s a lovass fin annyira elszékesnyűt, hogy beleegyezett a szökésbe, sőt meg ő maga adta a tanácsot, hogy ugorjatoz is a vasúton, s azután menjenek amerre látnak.

A két orosz csakugyan leugrott, s futni kezdett. A lovass pedig csak ezután kezdett megszéppenni, hogy ennél talán még neki is baja lehet, s eszébe kapva, utánuk kiáltott, hogy varjatoz! Azok pedig a jó szolgálat tudatában bizalommal vártak, gondolva, hogy a fin talán az utat akarja megmutatni és készségei követték őt — a bérlegszámla elé, akinek a fia elmondta a szökés történetét. Most már azután a bérlegszámla revolver fejezet mellett kísért a csendőrségre, auonnan átvitték a szegedi katonatogazába.

Aradiak hazakérése a háborús Abbáziából.

(Elutaztak a fürdővendégek. — Kötöz-
tetnek a katonák. — Bakák a Stetánia-
szállóban. — A lakosság nem tart az
ellenségtől. — A partvidéki olasz la-
kosság Itália ellen. — Abbázia—Arad
96 óra.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 1.

Akik Fiuméből Abbáziába hajóztunk nap-
fényes reggelen, már távolból megpillantottuk
a Villa Irenea fehér épületét egy kiszögellő
sziklatomb meredekén, a borostyánnal futtatott
ablakokat, melyek messzinéző nagy, tífokzatos
szemeknek tűntek a távol fátyolán keresztül.
Az Abbáziát látogató magyar üdülőknek ked-
velt tartózkodó helyük volt az Ireneavilla, me-
lyet különösen tulajdonosnőinek szimpatikus és
előzékeny modora tett kedváltó.

Az olasz háború kitörésekor az Ireneavilla
tulajdonosnőinek is kellett hagyniok
Abbáziát. Herzné-Pollák. Helén nővérénél
Justhnéval, valamint ez utóbbinak két leányá-
val ma érkeztek Aradra és igen érdekes kör-
ülményekről voltak szívesek tájékoztatni mun-
katársunkat, aki a hölgyeket Potónyi Jenő dr.
orvos lakásán felkereste.

— Abbáziát a háború kitörésekor min-
denkinek azonnal el kellett hagynia — adták
elő a hölgyek. — A sebesült és üdülő katoná-
kat még a hadüzenet napján elszállították, a
polgári lakosságnak huszonnégy órát adtak az
elköltöztetésre. A katonai parancsnokság a legna-
gyobb előzékenységgel állott a polgári lakos-
ság rendelkezésére, nekünk is nyolc katona
segédkezett a költözésnél. Mondhatom, hogy
ilyen gonddal semmitéle költöztető vállalat
emberei sem látják el munkájukat, egyetlen
egy butordarab sem sérült meg, semmiben sem
történt a legkisebb kár sem.

— Az üzleteket természetesen bezárták,
hiszen a tulajdonosaiknak el kellett hagyni a
fürdőt, csupán néhány élelmiszerüzletet tartot-
tak nyitva továbbra is. Az élet teljesen kihalt,
a strandon és a parkokban katonák táboroz-
nak a közlegények foglalták el a Stetánia-
szálló pompás lakosztályait, hol még nemrégiben
is a legelőkelőbb társaság, születési és
pénzarisztokraták voltak megazsálva. A mi vil-
lókban is bakák laktak a társalgó terem-
ben szalmazsákok, borjuk és katonaládák sora-
koznak egymás mellett.

Érdekes és jellemző a lakosság hangula-
tára nézve, hogy senkinek sem akart elutazni, an-
nyira biztonságban érezték magukat Abbáziá-
ban. — Ide nem jöhetnek, nem elegendik őket
az aknák — volt az általános vélemény és
csak a katonai hatóságok ismételt felszólítá-
sára hagyták el a fürdőt, hogy átengedjék he-
lyüket bevonuló katonáinknak.

Meglepő a telemelő a partvidéki olasz
lakosság viselkedése. A monarchia olasz la-
kossága lelkesen tüntetett a monarchia mellett
és Olaszország ellen. Fiumében, Abbáziában,
Voloszában mindenütt tüntető felvonulásokat
tartott az olasz lakosság magyar, osztrák és
német lobogók alatt s csak a késő esti órák-
ban oszlott szét a tömeg királyunk és a német
császár öltetése mellett.

— Az utazásunk persze nagyon kellemet-
len volt. Négy napon át utaztunk a tulzsfolt
vasúti kocsikban és bizony nagy megkönnyeb-
bülést éreztünk, mikor tegnap este végre ki-
szállhatunk az aradi állomáson.

— És meddig maradnak itt hölgyeim? —
érdeklődött tudósítónk bucsuzás közben.

— Tavasszor már remélhetőleg visszautaz-
hatunk. Addigra bizonyosan vége lesz a hábo-
rúnak. A kérdés csak az, meg lesz-e még az
Ireneavilla. Tartunk tőle, hogy a katonai pa-
rancsnok a villát, szembeülnő helyen építvén,
le fogja romboltatni. De még ezt a vesztesé-
get is szívesen elviselnénk, csak már vége
lebbe a háborúnak...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Amerika Cézárja. Irodalmi körökben
már a háború előtt is sokat beszéltek egy nem
mindennapi irodalmi szenzációról. Hatalmas
aranyu regényről rebesgettek, amely valóságos
mesterműve a modern szépirodalomnak. Egy
sokat utazott, sokat tapasztalt és eddigi szerep-
léssel is európai nevet szerzett írónk a szer-
zője. Akiknek alkalmuk volt bapillantani a
szenzációs alkotás kéziratába, elragadtatással
jelentették ki, hogy az utolsó évtizedek legna-
gyobb szabású és legizgalmasabb regényalko-
tásával állunk szemben. Önkéntelenül is Kel-
lermann világhírű regényével Az Alagúttal
mérték össze, de habozás nélkül jelentették ki,
hogy a magyar író mesterműve merészség és
érdekesség tekintetében még ezt a híres mun-
kát is felülmúlja. Amerika életét festi a re-
gény minden nagyszerűségével és minden rom-
lottságával, milliárdosaival és munkásaival, a
businessért rohanó férfialaival s különös kultu-
rájú asszonyaival. Egy cézári hajlandóságú fia-
tal milliárdos kiméletlen, izgatott érdekességű
baroa játszódik le előttünk Amerika uralmáért.
A regény kiadója a háború kitörése óta ha-
lasztotta a páratlan irodalmi szenzáció kibo-
csátját, de amint értesülünk, a regény, amely
hatalmas feltűnést fog kelteni, legközelebb
mégis megjelenik.

* Isten büntesse Angliát és Itáliát! (Gott
strafe England und Italien!) Az ismert berlini
író és világhírű improvizátor Otto Ottó, f. hó
3. és 4-én, csütörtökön és pénteken, fővárosi
művészek közreműködésével, közöttük Vajda
Frigyos a budapesti Népopera kedvelt tagja és
a szép Blank Elza a hamburgi Uj Operett-
színház tagja, két kiemelkedően magas estélyt
rendez a Központi szállóban, magyar és német
nyelven. A fővárosi és vidéki hírlapok újságok,
mint a Pester Lloyd, Pesti Hírlap az elragad-
tatás legmagasabb fokán emlékeztek meg kri-
tikájukban ezekről a kiváló művészekről. Otto
Ottó, a költője a világhírűvé vált „Gott strafe
England”-nak, mely mintegy mottója lett a
Központi hatalmak népeinek. A szövetség és
testvéri szerelet német és magyar között, amely
a különböző harcatereteken küzdő katonák között
van, az estély keretében is kifejezésre jut a
pompás aktuális operettben: Budapest—Berlin.
Az estély tiszta jövedelme a Vörös Kereszté.
A tények és a hírlapok meleg kritikái bizo-
nyítják, hogy két igazi, kiváló és előkelő szin-
vonalon álló estélyt rendeznek említett művé-
scek a Központi szálló helyiségében.

* Az aradi zenekonzervatórium növén-
dékei közül az idén a következők vizsgáltak a
budapesti orsz. m. kir. zeneakadémián a zong-
oratanaszak és kötelező mellékantárgyaiból
kitűnő jeles és jó eredménnyel: Dömötör Mar-
git és Salgó Piri IX. oszt. (2. ak.), Kohányi
Zelma VIII. oszt. (1. ak.), Fényes Boriska,
Ferencz Emilia, Vártafi Erzs, Vajda Haj-
nalka VII. oszt. (III. elők.), Iszlai Gabriella
VI. oszt. (II. elők.), Molnár Erzs V. oszt.
(I. elők.) 2001

* Hajsza a milliók után. (Detektív-kép az
Urániban.) A színház hosszú szünet után is-
mét egy detektív műsorral lepte meg közönsé-
gét. Az utóbbi napokban főleg, sőt majdnem
kizárólag irodalmi filmek jártak, melyek
mindegyikéhez egy-egy nagy művész neve fű-
ződött. Most egy olyan képet kapunk, melynek
értékét maga a cselezővés érdekessége, a ren-

dezés tökéletessége és a beállítások nagysze-
rűsége adja meg. Hihetetlen zsenialitással van
a tudás és a technika minden vívmánya a kép-
ben kihasználva, szinte tanulmány arról, meny-
nyit haladtunk eddig. Nincs az a találmány,
mely nem szerepel a képen felhasználva ért-
hetően, hihető módon ragyogó tervszerűséggel
követik az események egymást, míg el nem
vezetnek bennünket a célhoz: az igazi bűnös
letartóztatásához. Kiváló színészek játékában
mintegy elröppen előttünk mindez, ami törté-
nik és mégis az egész cselekmény minden
részletéről teljes képet kapunk. — Festő dé-
mona legközelebb az Urániban. 5

* Fehér rabszolganő. Nordisk-szenzációk
az Apolló új műsorán. A Nordisk filmek min-
dig eredetiek s annyira tökéletesen művészi
erők érvényesülnek bennük, hogy a legkénye-
sebb témák is elfogadhatóan kerülnek elénk.
„A fehér rabszolganő” karakterisztikus alak-
jai az élet szédületes szakadékaival szélén
járnak. A társadalmi berendezkedésünk fonák-
ságát rajzolja meg az az erkölcsdráma erős,
reális színekkel. A Nordisk-filmgyár egyik leg-
jobb sikerült remeke ez a kép. Ugyanígy
a Nordisk-filmgyár újdonságai közé tartozik az
Apolló szerdai új műsorának második filmje, az
„r. vácska. Kiegészíti az új műsort egy kom-
pás humoros kép: Polidor hadat üzen. Elkép-
zelhető mily kellemes mulatságot nyújt Poli-
dor hadüzenete. 3

* B. Szalay Aranka — Békefi Pál-féle
zeneintézet (Szabadság-tér 7.) holnap, csütörtök-
kőn és vasárnap délután 5 órakor tartja meg
saját helyiségében kezdő s haladó növendé-
keivel, ez ideig utolsó vizsgálati-hangversenyt.
Belépő-díj nincs. Műsor ára 50 fillér. 2002

Teljes kudarc a Dardanelláknál.

(Lövészárokharc folyik a partokon.)

Távirati tudósítás.

Berlin—Konstantinápoly, június 1.

A német haditengerészet egyik tisztje az
itteni hajózási szaklapban a következőket írja
az entente dardanellai kudarcáról:

E vállalkozás a likvidálás útján van. A
búvárhajók akciója az ellenséges flották érté-
kes és modern hajóegységei máris eltűnedezték,
elbujtak Tenedosz öbleiben. Most már csak kisebb
értékű hadihajók támogatják a partraszállított ka-
nada-ausztrália-francia gyalogságot. Természetes,
hogy a tenger felől való támogatás gyengülé-
sével az expedíciós sereg védekező ereje is
gyöngül s már legközelebb az lesz az ellensé-
ges admirális egyedüli gondja: miként szál-
lithatja el a biztos pusztulás elé néző seregét
a török fegyverek tüze elől. Sok ideje a habo-
zásra nincs, búvárhajóink egyre harsogóbban
zugják eléje a mementót.

Kedvezőtlen az ostromlók helyzete.

London, június 1. A Daily News
írja, hogy a Dardanelláknál kifejldő-
dött közdelem valósággal a lövész-
árokharc karakterét vetette föl, amely
azonban kedvezőtlenebbül folyik, mint
Eszak-Franciaországban vagy Bel-
giumban.

Három nap alatt 9000 főnyi veszteség.

Berlin, június 1. A Reuterügynökség je-
lenti Alexandriából: Egy megsebesült francia
tiszt, aki előbb Franciaországban harcolt, el-
beszélte, hogy még soha olyan heves tüze-
lést nem élt át, mint a Dardanelláknál való
partraszállás alatt és után. Valóságos zápora
volt ez a shrapnelleknek és a gépfegyver-
golyóknak. Az összes veszteségeket még nem
állapították meg, de azt hiszik, hogy az első
három nap alatt az ostromlók 8000—9000 em-
bert veszítettek.

Az aradi helyőrség új parancsnoka.

(Hegedűs Ede alezredes a harctérre megy.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Arad előkelő társadalmának egyik általában becsült, rokonszenves, kiváló tagja rövid időn belül eltávozik körünkől. Hegedűs Ede alezredes, Arad katonai állomás parancsnoka itthagya azt a kört, amely négy esztendőn át tisztelni és becsülni tudta őt. Eltávozik Aradról, mert a hivatali munkát, amelyet csodás ambícióval és nagy kötelességtudással végzett, fölcseréli a harctér más jellegű izgalmával. Hegedűs Ede négy esztendővel ezelőtt mint őrnagy került Aradra Szerajevóból, ahol a huszároknál teljesített szolgálatot. Aradon az akkor nyugalomba vonult Németh alezredes, várparancsnok helyét töltötte be és egyben a várbeli fegyintézet ellenőrzésével is megbízták. Néhány hónapi itt tartózkodása után alezredessé nevezték ki. Aki hivatalosan és magánúton érintkeztek vele, a legnagyobb dicséret hangján nyilatkoztak róla illetének legelső heteiben, az alája rendelt katonai személyek pedig szigorú, igazságos és pártatlanul jólelkű tőtisztet ismertek meg benne. Még a fegyverek is érezték bensőségesen emberies gondolkozását. Insppekciós körútján minden reggel röviden tárgyalt a rabokkal és meghallgatta esetleges kívánságaikat, aztán — ha csak lehetett — teljesítette azokat. Hogy mennyire meg voltak elégedve bánásmódjával a fegyház lakói, ama körülmény igazolja legjobban, hogy amíg ő volt a fegyház parancsnoka, nem történt onnét szökés és meg nem kísérelték azt.

A mozgósítás elrendelésétől fogva bihetetlen mértékben megnövekedett Hegedűs alezredes munkája. A vár lakóinak száma tudvalevőleg váratlanul megszorozott és azoknak megfelelő helyről kellett gondoskodni. Amikor pedig a helyőrség parancsnoka a harctérre vonult, ő vette át az aradi helyőrség parancsnokságát is, amely újabb irodai teendőket jelentett neki. Az alezredes éjt nappallá téve dolgozott, hogy nagy felelősséggel járó feladatának meg tudja felelni. Már az őszi hónapokban több alkalommal mondta e sorok írójának:

— Készülhet a nekrologom megírására. Előbb-utóbb össze fogok rokadni a nagy tenger alatt.

Hogy mennyi dolga volt, annak jellemzésére megemlítjük a következőket: A fia hadnagyi rangban vonult a harctérre; utrakelése napján expresszlevelet küldött haza. A levelet reggel nyolc órakor kézbesítették a hivatalában görnyedő alezredesnek és ő csak délután egy órakor jutott hozzá, hogy felbontsa azt, mert a hozzátorduló aradiak — mint mondani szokták — egymásnak adták nála a kilincset. A rengeteg teendője ellenére mégis bámulatosan nyugodt, higgadt volt, holott más hivatalvezetőknel a kapkodás, a rendezetlenség intőzködés és a másokat bántó idegesség tünetei mutatkoztak.

— Kényi munka és felelősség mellett, hogy nem válik idegessé és hogyan van ennyi türelme a közönség apró zaklatásaival szemben? — kérdezték tőle bizalmasan.

Mosolyogva felelte az alezredes:

— Mit csináljak, ha ilyen a természetem.

Míg ő hivatalában buzgálkodott, addig a neje (Pacor nyugalmazott altábornagy leánya) a várbeli kórházban igyekezett enyhíteni a szenvedéseket. Az időközben kitört ki-

ütéses tifusjárvány újabb munkaterhet jelentett a várparancsnoknak, ő azonban nyugodtan dolgozott tovább és türelemmel állta a különböző oldalról jövő támadásokat is. Hallgatott, meri most nem olyan időkét élünk, amikor nagy felelősségű pozícióban lévő férfiak nyilvános vitatkozásokkal tölthetnék idejüket.

A nagy munka után csakugyan kimerítette Hegedűs alezredesét,

és betegsége,

megerlelte benne az Aradról való távo-

zolyamodott a hadügyminiszterhez, hogy ossza be őt a harctérre, bármilyen szolgálatra. Ugy tudjuk, hogy kérvényét már el is intézték és igen rövid idő múlva búcsút vesz Aradtól. A városban elterjedt eme hírre vonatkozóan egyenesen Hegedűs alezredeshez fordultunk felvilágosításért.

— A hír igaz — mondta Hegedűs — én itthagynom Aradot és a harctérre megyek. Elhatározásom oka az a betegség, amely az utóbbi hetekben rontott rám. Vértelenségeim támadtak és az orvosom azt mondta, hogy sok szabad levegőre van szükségem. A hivatalban pedig minden kaphat az ember, csak szabad levegőt nem. En, kérem, hajnali öt órától késő estig dolgoztam és ugyszólván nem is éltem onmagamnak. A harctér elég levegőt szolgáltat majd nekem és végére ott is tudok használni hazámnak. Hanem, kérem, ne foglalkozzanak lapjukban távozásommal, hiszen ez nem érdekli a közönséget.

Ugy tudjuk, hogy Hegedűs Ede utódjánál Resch Ferenc nyugalmazott vezérőrnagyot nevezik ki. Resch Ferencet két esztendővel ezelőtt nevezték ki az aradi helyőrség parancsnokává és hamar megnyerte az aradi társadalom becsülését és az egész helyőrség őszinte ragaszkodását. A nyár végén tudvalevőleg az északi harctérre szólította őt is a felső parancs és nagy tudásával, rendkívüli katonai képzettségével, tudásával elősegíteni igyekezett

hadseregünk sikerét. Nagyszerűen indult harctéri karrierjét azonban megállította a betegség. Hónapokig tartó kínzó betegség után saját kérelmére nyugdíjazták, most azonban reaktiválják és kinevezik az aradi helyőrség parancsnokává, tehát újra abba a pozícióba, amelyben rövid idő alatt is kivívta az aradiak igaz rokonszenvét.

Megvédik a kulturpalota gyűjteményeit.

(Beszámoló az 1914. esztendőről. — A felügyelő bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 1.

A kulturpalota felügyelő-bizottsága ma délután Varjassy Lajos polgármester elnökelete alatt ülés tartott. A felügyelő-bizottság Varjassy Árpád indítványára elhatározta, hogy évi jelentésként elfogadja a Kölcsey Egyesület évi jelentését, amely kimerítően beszámol a kulturpalotában folytatott nagy munkásságról.

Varjassy Árpád kir. tanácsos kulturpalotai igazgató ezután beszámolt arról, hogy a kulturpalota gyűjteményei ismét örvendtek mértékben és értékes tárgyakkal gyarapodtak. Így özvegy Wallfisch Arminné a kulturpalotának ajándékozta boldogult férje nagyértékű ritka hírlapgyűjteményét, a volt főkapitány családtagjai Sarlot Domokos és Heim Domokos diszkardját, Harlikovics Károly negyvennyolcas honvéd végrendeletileg Kiss Ernő tábornok értékes aranyóráját azaz a kikötéssel, hogy annak ütőszerkezetét minden év október hatodikán az ünnepélyes gyűszmisen meg kell szólaltatni, végül özvegy Vasvári Kálmánné István főherceg diszkardját.

A felügyelő-bizottság Varjassy Árpád indítványára elhatározta, hogy az éremgyűjtemény kiegészített rézpénzeit a hadsegélyező hivatal rendelkezésére bocsátja. Az elhunyt Wallfisch Armin helyébe Neuman Adolf bárót választották meg a felügyelő-bizottság tagjává.

Szücs László artista és társai azaz a kérelemmel fordultak a városhoz, hogy a kulturpalota nagyertermét két napra bocsássa rendelkezésre moziszekes előadások céljára. A tiszta jövedelem ötven százalékát a rokkant katonák alapjának adományozzák. A felügyelő-bizottság az engedélyt megadta, azonban a két napra 160 korona bért kell fizetni a nagyertermért.

Varjassy Árpád igazgató beszámolt arról, hogy a kulturpalota őrzemélynete nagyon megfogyott, újabb két teremőrt besoroztak, a harmadik pedig súlyos beteg és így ugyszólván teljesen őrzetlenné maradtak a gyűjtemények, amelynek csupán arany és ezüst értéke mintegy tízezer korona. Ezért azt indítványozza, hogy a gyenge faajtók elé a hátsó bejáratnál egy nagy, az első bejáratnál pedig két kisebb összecsukszó, angol zárral ellátott vasajtót készítsenek. A költségek — mint azt a bizottság megállapította — mintegy 1500—2000 koronát tennének ki. A felügyelő-bizottság úgy döntött, hogy a kulturpalota igazgatósága írjon át a város tanácsához, amely a maga hatáskörében az épületfenntartási alappól készíttesse el a munkát.

Végül Varjassy Lajos polgármester emléttette meg, hogy Asztalos Sándornak, Arad város megmaradtjának fia a háború következtében elvesztette kenyerét és most Hamburgból beküldte edesanyja életnagyságú portréját, a váromló ennek ellenében valamelyes támogatást várva. Milyen Asztalos Sándornak arcképe a kulturpalota gyűjteménytárában már megvan, a felügyelő-bizottság úgy döntött, hogy azt nem vásárolja meg, hanem az Asztalos Sándor asztahársaság ügyemébe ajánlja.

Przemysl északi erődjei elestek.

(Bajor csapatok sikeres rohama. — Stryj városát és vidékét visszafoglaltuk. — Diadalmas offenzíva Galiciában. — Előrehaladunk Lemberg felé.)

Tábori tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, június 1.

Przemysl három északi erődje kezünkben.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Hétfőn délután bajor csapatok elfoglalták Przemysl várának három északi erődjét. Ez alkalommal 28 nehéz ágyut zsákmányoltak és a megszálló orosz csapatokat a város szegélyét képező erődítési vonalra vetették vissza.

Przemysl északi erődjei, amikor az oroszok ostroma ellen mi védjük a várat a Dunkovicki, Zuravica, Lipovicza, Bolestraszyce és Buszkovicki nevű erődök voltak. Ezek közül a három előbb említett fekszik legészakabbra és így valószínű, hogy ezeket foglalták el a hős bajor csapatok.

Stryj visszafoglalása.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Stryj körüli napok óta folyó harc tegnap döntő fordulathoz ért. Linsingen tábornok serege hétfőn a kora reggeli órákban megtámadta a Stryj előtt álló orosz sereg megerősített vonalát, azt több órai küzdelem után áttörte, az ellenséget visszavonulásra kényszerítette és csapataink hétfőn délelőtt bevonultak Stryj városába.

Az oroszok visszavonulása menekülésszerű volt.

A harcokban több ezer fogoly, 8 ágyú és 7 géppuska került kezünk közé. A zsákmány azonban még növekszik. A város megszállása után csapataink tovább üldözték az ellenséget és egymás után megszállták Dobrzany és Dabrova helységeket, a melyek Stryjtól északra 6—8 kilométer távolságra vannak és elfoglalták Stryjtól keletre Drohobie irányában Niezuchov, Zawadov, Holobutov és Gramoviec községeket, valamint Stryjtól északnyugatra Brigidau községet. A községeket megszállván, csapataink egész szélességben átlépték a Drohobye és Stryj között elhúzódó vasutvonalat.

Előnyomulás Lemberg felé.

Berlin. A sajtóhadiszállásról jelentik: Utolsó eredményei kihasználásával a porosz gárdából és az osztrák-magyar Arz-hadtestből álló Mackensen-hadseregcsoporthoz a San jobb partján és Wiszniánál egyre tért nyer. A Mackensen sereg jobbszárnya északról 15 kilométerre megközeleltette a Przemysl-Lemberg közti vasutvonalat. Mackensen serege tartósan nyomul előre Rawaruska és Lemberg irányában. Az orosz hadvezetőség a megvert centrum serege zömét — mintegy husz különböző divíziót nagyobb részt friss csapatokat megerősítve — ellentámadásba vitt, azonban az akció az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlott. Délről a Beszkid-hadsereg tíz ki-

lométerre áll a Lemberg-przemysli vasutvonalától.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: Drohobye és Stryj között heves harcok folynak. Az oroszok elszántan védik a lebergi vonalat, de csapataink előnyomulása fokozatosan tért nyer.

Bécs, június 31. A Lembergbe érkezett jelentések szerint a város külső határán stratégiai célokból végzett földmunkákat hirtelen abbahagyták. Az orosz-ázsiai bank fiókja, a mely nemrég kezdte meg Lembergben működését, május 12-ike óta zárva tartja irodahelyiségeit. A galíciai fő kormányzóság hatóságainak egy részét Lembergbe Zloczovba helyezték át. Lengyelek, ukránaiak és zsidók letartóztatása szakadatlanul folyik. A ruszotil rutének vezetője, Dudikievic, több hívével együtt „üdülésre” Kievebe utazott. A Piotrkovban megjelenő újság május 28-ról azt jelenti, hogy az orosz csapatok eltávoztak Radomból.

Az oroszok elismerik tűzérőségünk fölényét.

Pétervár. A legutóbbi orosz hivatalos jelentés a következő: Szavle környékén csapataink május 28-án elfoglalták az erős bubici állásokat s ezernél több foglyot ejtettek. Az Alsó-Dubissánál makacs harcok vannak folyamatban. A Sannál változatlan hevességgel folynak a harcok. Május 27-én éjszaka csapataink energikus offenzívát kezdtek a Sienawától északra és keletre fekvő ellenséges állások ellen s az ellenségnek nagy veszteséget okoztak. Másnap elfoglaltuk erődítményeiket a pigany-jangce-i fronton, ahol a harmadik kaukázusi hadtest mintegy hat-ezer osztrákot, magyart és németet fogott el, hat nehéz és három könnyű ágyut zsákmányolt. Az ellenség Radymowtól délre és keletre tűzérőségének tekintélyes fölénye folytán tért nyert a San mindkét partján. Hussakowtól keletre sikerült az ellenségnek heves harc után, mely több napig tartott, hét orosz zászlóalj futóárkait elfoglalni. A Dnyesztertől Dolniáig húzódó vonalon az ellenség egy csomó támadást kísérelt meg, amelyek majd mindegyikét visszautasítottuk. Csak néhány szakaszon tartja még magát drótakadályaink előtt. A legutolsó hírek szerint a harmadik kaukázusi hadtest, amely május huszonnyolcadikán offenzívába ment át, Sienawát rohammal elfoglalta s ott ezernél több foglyot ejtett s öt ágyut zsákmányolt.

A San menti rettenetes harcok.

Köln. A Kölni Volkszeitung jelenti Pétervárról a hó 25-i dátummal: Nemirovics Danesanko táviratozza a Russkoje Slowo-nak. A San átjárókat Jaroslawnál és Sienawánál 14 elit orosz ezred védelmezte, köztük a híres vas-brigád. A porosz falanx ezzel szemben 200.000 emberből állott, köztük a gárda gránátosokból. A közelharcok rettenetesek voltak. A San jobbpartjának minden araszát vérrel fizatta

meg az ellenség. Teljes 48 órán keresztül folyt a harc pillanatnyi szünet nélkül. A Lubaczowkán átszorított oroszok erőitéseket éreztével ismét a folyó túlsó partjára keltek. A harc most áll.

Az odesszai hadsereget a Sanhoz vitték az oroszok.

Berlin, június 1. Az orosz hadvezetőség az odesszai hadsereg csapatait, melyek nagyjából délekeleti Galiciában állott, a San alsó folyamához rendelte. Az odesszai hadsereget három—négy hadtestre becsülik. Az új orosz erők frontba vitele után az ellenségnek új, heves ellentámadása várható. A Przemysl körül folyó harcok ilyformán döntő ütközetté alakulhatnak.

Bukovinai tűzérőségünk lövi a besszarábiai határt.

Berlin. A sajtóhadiszállásról jelentik: Bukovinában az ellenség mintaszerűen kiépített, de csak gyengén megszállt állásaink előtt Mahalánál megakadt. Az osztrák-magyar ágyuk azonban még mindig elérik tűzelésükkel a besszarábiai határterületet, ahol az orosz tűzérőség akcióját a még béke idején kőből épített magas templomtornyokból irányítják a megfigyelők.

Minden negyedik orosz katona hadifogoly.

Frankfurt. Egy lap kiszámítja, hogy ellenségeink eddig öt millió embert veszítettek, ebből minden három oroszra egy hadifogoly jut.

Hősi halál. Gyászkeretű hirdetés tudatta ma aradi ismerőseivel, hogy Ónody Szabó Géza néptőlkelő főhadnagy, a polgári életben Szentés város rendőrtisztviselője május 17-én Galiciában Huziow község melletti csatában ellenséges golyótól találva hősi halált halt. Másnap Bolechow galíciai város temetőjében helyezték nyugalomra bajtársai.

— Adjon neki a Mindenható az idegen földben addig is csendes nyugodalmat, amíg óhajához képest hazahozva itthon temethetjük el — mondja a gyászjelentésben özvegy édesanyja.

Ónody Szabó Géza a mozgósítás kezdete óta állt szolgálatban és amikor a múlt év nyarán a Plank tábornok parancsnoksága alatt álló népfelkelők néhány hétig Aradon állomásoztak, itt tartózkodott Ónody is, aki az első uzsoki harcokban hősi halált halt Szivay ezredes adjutánsa volt. A daliás természetű, rendkívül szimpatikus népfelkelőtiszt szinte barátokat szerzett itt tartózkodása alatt az aradi társaságban és szeretettel látták viszont őt, amikor a tél folyamán betegen került el a harctérről és az aradi honvéd gyalogsági kórházában ápolták. Teljes felgyógyulását be sem várva kívánczolt vissza a harctérre, ahol becsülettel harcolt tovább egészen addig, amíg az ellenséges golyó ki nem oltotta életét. Halálának híre szinte részvényt kelt Aradon is.

Tizenhat milliárd adósággal kezd a háborút Itália.

(AZ eddigi olasz akciók értéke. — Még nehéz napok várnak az olaszokra. — A szöszegő király és szövetségesei.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, június 1.

A Vossische Zeitungban írja egy előkelő német pénzügyi szakember a következőket: Itáliában talán jobban kellene arra a mondásra, hogy a háborúhoz „három dolog kell, pénz, pénz és pénz” gondolni, mint bárhol másutt, annál is inkább, mert a mondást először állítólag Agricola, a római író használta. Fontos kérdés, hogy hogy képesek az olasz finanszírozások megoldani a háború pénzügyi problémáját, hisz ma a hadiköltségeket milliókban számolják már!

Az olasz mozgósítás költségei már az év március 31-éig 21 milliárd lírát tettek ki, azóta pedig további két hónap múlt el! Az eddigi költségeket tehát bátran számíthatjuk három milliárd lírába. Ha ehhez hozzászámítjuk a lybiai hadjárat 800 milliót kitevő deficitjét, akkor kiderül, hogy Itália kerek négy milliárd haditengerrel kezd meg a háborút.

Ami másrészt a bevételeket, az adók, vámok, vasutak, posta, táviró hozadékait illeti, azok már Olaszország ugynevezett semlegességének ideje alatt is ijedősen visszamentek. Képzeltető, hogy milyenek lesznek tehát az állapotok, ha az ország már nyakig benne lesz a háborúban. E részről tehát nem sokat várhat a kincstár. Az előrelátó kormány már az év januárjában egy milliárd névértékű hadikölcsönt bocsátott ki. Az összeget le is jegyezték, de ez csak úgy sikerült, hogy a bankok nem egészen önként több száz milliót saját számlára jegyezték. A kormányra mindenestre csalódással járt ez a kísérlet. Második kísérletet már nem is tett, hanem egyszerűen 750 millió líra bankjegyet nyomtatott, aminek következtében természetesen aztán az aranyárfolyás tíz százalékkal emelkedett.

Ha a fenti bevételeket a kiadásokkal szembe helyezzük, két és negyed milliárd líra deficit származik. Arról beszélnek, hogy az entente, szóval Anglia új szövetségeseinek öt százalékra háromnegyed milliárd líra előleget nyújt. Bizonyos, hogy az entente Itália beavatkozását csak pénzügyi előnyök árán szerezhetette meg, de hogy ez csak 750 millió líra lenne, alig hihető. A financiai ígéreteknek valahol nagyobbaknak kellett lenni, hisz 750 millióval alig egy hónapig viselhetnek háborút. Csak nem volt Róma annyira mámoros, hogy azt hitte, ennyi idő alatt végeznek eddigi szövetségeseikkel?

A belföldi kölcsön utja az olasz kormány számára hosszú időre el van vágva s a bankóprés működésének is vannak határai, mert hisz az aranyárfolyás mint természetes fék működik. Hisz már eddig is szomorúan nagy felpénzt kellett fizetniök Angliának, Franciaországnak és Amerikának a szállításért!

Eddig 16 milliárd adósággal amugy is túl van terhelve Itália s a mostani háború ezt talán meg fogja duplázni. Hogy tudja az ország ezt a terhet viselni? Új és súlyos adókra lesz szükség, hogy az államgépezetét mozgásban tarthassák. Az olasz nép fogja ezt megviselni, az, amely eddig is a legszegényebb és a legkiszolgáltatottabb volt egész Európában.

Az olasz akciók katonai jelentősége.

Zürich. A római Tribuna a trentinói határ elleni olasz akció katonai értékéről a következőket írja: Míg a francia határnak a hó 26-án történt átlépése idegen terület tényleges megszállását jelenti, addig a trienti fronton megkezdett vállalkozásnak tisztán stratégiai értéke van. A határnak, amely ott görbe alakja van, amelynek bázisa az Alpok, csúcsa pedig a Garda-tó, mindentűz az olasz határ felé lejtősödik s így az ellenséges állások közvetlenül uralják azokat. Ott nem arról van szó, hogy kiterjedt hódításokat eszközöljünk, hanem hogy minden hegynyeret és domináló csúcsot hatalmunkba kerítsünk, amelyekről az osztrákok olasz területre törhetnének előre. Sikerült az ellenségnek ilyenemű akcióját megelőzni.

Eugadinból jelentik, hogy a stífsi nyeregben olaszok és osztrákok közt csetepaté folyt. A svájci őrszolgák ez irányból erős ágyuszót hallottak.

Isonzói hadállásaink erőssége.

Zürich, június 1. Ide érkezett jelentések szerint az olaszok triauli hadműveleteit árvíz akadályozza. Az osztrák-magyar hadsereg Görz mellett isonzói hadállásait az olasz katonai körök rendkívül erősnek tartják. Olasz lapok írják, hogy a tronton rendkívül heves és hatásos az osztrák-magyar tüzérség akciója.

Jenő vezérezredes és Dankl tábornok vezéreink Itália ellen.

Bécs, június 1. A Fremdenblatt jelenti: A tirol-i tartománygyűlés nevében Schrafl képviselő táviratban üdvözölte Jenő főherceg vezérezredesét kinevezése alkalmából, mire a délnyugati hadsereg főparancsnoka köszönő táviratban válaszolt s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Tirol hős népe le fogja verni az ellenséget.

Innsbruckból táviratozzák, hogy egész Tirolban és Vorarlbergben nagy lelkesedést keltett Jenő főherceg és éppúgy Dankl lovassági tábornok kinevezése, a ki régebben innsbrucki hadtestparancsnok volt, most pedig a tirol-i csapatok élére került. Egész Tirolban ismerik Jenő főherceget, tudják róla, hogy katonai bálványozással határossan imádták, Dankl lovassági tábornokot pedig Tirol hívatott védelmezőjének tartják. Vezérkari főnökévé Pichler vezérőrnagyot szemelte ki, a kinek felesége tirol-i nő.

Tirolban és Vorarlbergben pünkösdi vasárnapja óta több mint ötezer önkéntes jelentkezett ezeknek legnagyobb része túl van a katonaköteles korban. Másfélezer önkéntes 65–70 éves.

Sivár napok várnak az olaszokra.

Lugano. A Corriere della Sera eieg-téttel jegyzi tel az olasz hadsereg első „eredményeit”, az ellenséges földön történő előnyomulást, amely az olasz nép és olasz hadsereg győzelemre vezető energikus akaratának kifejezője. A lap azt írja, hogy az olasz katonák „epikus vállalkozás” előtt állanak. Azonban — így ír tovább a Corriere — a jó kezdetből még nem szabad túlságos reményeket kovácsolni, hanem inkább esetleges kedvezőtlen csapásokra és sivár napokra kell készen állni.

Mit kap Olaszország az entente-től.

Hága, június 1. Rendkívüli diplomáciai forrásból a következő részleteket közli az entente és Olaszország szövetségi szerződéséről: A szerződést, amelynek keletzése április 24-ike, Párisban kötötték meg. A főpontok a következők: 1. Olaszország ötezer millió líra kölcsönt kap. 2. Anglia garanciát vállal Olaszországnak Amerikában lőszerbeszerzés céljából ötszáz millió líra kölcsönért. 3. Háromszáz millió lírányi kölcsönt adnak Olaszországnak amerikai élelmiszeikkel való ellátása céljaira. 4. Franciaország több nehéz Creuzot-ágyút szállít Olaszországnak. 5. A hármass entente biztosítja Olaszországnak az ismert terület-szerzést, ideértve az egész adriai tengerpartot, Antivári és Szerbia által választandó kikötő kivételével. 6. Olaszország másfél millió embert bocsát új szövetségeseinek rendelkezésére.

Az olasz király találkozója szövetségeseivel.

Sheveningen, június 1. Az olasz királyt Calaisba várják, a hová az angol király és Poincaré is megérkezik.

Rotterdam, június 1. Rómából táviratosság: Viktor Emanuel olasz király újabb táviratot küldött a francia köztársaság elnökéhez. Táviratában azt mondja, hogy az olasz hadsereg győzelemre készen indul a küzdelembe és reméli, hogy olyan békét fog szerezni, amely kielégíti a nemzeti követelményeket és biztosítja az igazságot és a szabadságot. Ugyancsak táviratot küldött az olasz király Péter szerb királynak is, örömeinek adva kifejezést, hogy a közös ellenség ellen hadba szállhatott. Barátságos üdvözlését küldi a szerb királynak, mire ez szívesen válaszolt, hogy az olasz

Küldötték az olaszok Velencét.

Bukarest, június 1. Athénből jelentik az entente-barát „Dimineata”-nak, hogy odaérkezett hír szerint az olaszok küldötték Velencét.

ben mindent megbizik és reméli, hogy Olaszország a szövetségesek harcában babérral fogja övezni fejt, mikor a jogért és az igazságért síkra száll.

Berlin. Az olasz király május hatodikán, két nappal a hármasszövetség felmondása után meleg táviratban gratulált a német trónörökös születésnapjára.

Rettegnek a kémektől az olaszok.

Lugano. A Popolo d'Italia közli, hogy a bajor és porosz vatikáni követek Luganóban laknak. Az olasz kormány jegyzékben hívja fel a svájci kormányt, hogy az intézkedjék, hogy a német diplomaták, mint kémek Tessin kantonból eltávolíttassanak.

A milánói csőcselék-uralom

Chiasso, június 1. Az Agenzia Stefani jelenti: A római minisztertanács a milánói sajnálatos események miatt, amelyek során a hatóságok tehetetlennek bizonyultak arra, hogy az idegen alattvalók tulajdona és otthona ellen intézett támadásokat megakadályozzák, elhatározta, hogy a milánói prefektust nyugdíjazza, a kvestort megfosztja állásától és a területi hadsereg 3. hadtestének parancsnokát Milanóban rendelkezési állományba helyezi.

Chiasso. Milanóban huszonnégy óráig teljesen a csőcselék uralkodott. Eddig kétszázötvenen jelentették be kártérítési igényeket, ami több millió lírára rug. A milánói prefektust a király egyenes parancsára felfüggesztették.

Nem tudnak megegyezni a Balkán-államok.

(Az entente újabb kudarca Szófiában. —

A bukaresti tanácskozás.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, június 1.

Az utóbbi napokban Bratianu Poklevski orosz és Marinkovics szerb követ között élénk eszmecsere folyt. Bratianu makacssága folytán megegyezés nem remélhető.

A Balkán blok nehézségei.

Bukarest, június 1. Szófiából jelentik, hogy a Narodni Prava felhívatalos újság megcáfolja a román sajtó egy részében elterjesztett hírt, hogy az entente érdekében balkán szövetség létrehozásáról tárgyalnak. A Narodni Prava kijelenti továbbá, hogy az a hír is, hogy Bulgária legközelebb mozgósítani fog, alaptalan. A nép legyen nyugodt, folytatja a kemény munkát, mindenki zavartalanul végezheti napi munkáját.

Orosz erőlködés a Románia megnyerésére.

Stockholm, június 1. Bukarestből jelentik: Az orosz diplomácia folytatja kétségbeesett erőlködéseit, hogy Romániát befolyásolja. A Novoje Vremja legutóbbi számában panaszkodik a román kormány tartózkodó magatartása miatt.

Kopenhága, június 1. A „Petit Parisien” jelentése szerint azok a tárgyalások, amelyek Románia, Olaszország és az entente közt folytak, meghiusultaknak tekinthetők, miután nincs közös megegyezési alapja.

Rotterdam, június 1. A Daily News abbéli reményének ad kifejezést, hogy Grey hűbábja közre fog működni abban az irányban, hogy a Balkán-államok az entente mellé álljanak.

Az entente kudarca Szófiában.

Szófia, június 1. Oroszország, Franciaország, Anglia és Olaszország követi közös lépéseket tettek Radoszlavov miniszterelnökénél, hogy Bulgária közbelépését az entente javára kiesziköljék. Amennyire ismeretes, Bulgária válasza ezúttal is a teljes semlegesség hangvételű volt.

A hangulat itt állandóan nyugodt. A sajtó egyáltalán nem foglalkozik az entente újabb próbálkozásaival, nehogy a nép nyugalmát zavarják most, mikor közel az aratás.

Szerb aggodalmak Olaszország tervével szemben.

Szaloniki, június 1. Az olaszországi hadi műveletek megindulása óta a közvetlenül érintett balkáni államok itt letelepült polgárai körében egyre jobban terjed az entente-ellenes hangulat. Olaszország albániai kalandjait és kisázsiai aspirációit valamennyi balkán állam fenyegető veszedelemnek tartja. A francia nyelvű megjelenő L'Independance szerb újságíró cikkét közli, amely a tengerparti szlávok szerencsés-jének mondja, hogy ez idő szerint a kettős monarchia uralkodása alatt vannak, mert most csak a german erő bírja megvédeni a déli szlávok e részét az elolaszósító törekvések ellen. Az új helyzet új alakulásokat tesz szükségessé, a balkán államok között gyors megegyezésnek kell létrejönnie, ha nemzeti fejlődésüket biztosítani akarják.

H I R E K. — LEGÜJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

London. Rausgate, Brentwood és több Londonnal közvetlenül szemszédos helység felett Zeppelinek tűntek fel. Az aládobott bombáktól sok helyen tűz támadt.

London. A Daily Chronicle írja: A brit főhadiszálláson sok a polgári látogató és hölgy, ami nem alkalmas a katonai titkok megőrzésére.

Lyon. Négy nap alatt a németek 20000 gránátot zúdítottak Ypernre. A város borzasztó látványt nyújt, egyetlen ház sem maradt épen, a városból mindenki elmenekült.

Berlin. A német kormány fehér könyvet adott ki a belgáknak a német csapatok ellen elkövetett kegyetlenségeiről. A Belgiumon átvonuló német csapatok ellen népháború kezdődött, amely az egész átvonulás alatt eltartott. A belga polgári lakosság alattomos, gyáva orvátadásokkal pusztította a német haderőt. Legtöbb városban, különösen Dinantban és Löwenben válogatott kegyetlenkedéssel harcoltak a németek ellen, papokat, gyártulajdonosokat, orvosokat, tanítókat, nőket és gyermekeket fegyverrel a kezükben érték tetten, amint házakból, kertekből, háztetőkről lövöldöztek a német csapatokra. Ezenkívül kátránnyal, forróvízzel is leöntötték lesből a német katonákat. A polgári lakosság nem egyszer barátságosan fogadta a bevonuló német csapatokat, éjszaka azután fegyverrel megrohanták és orozva legyilkolták őket. A vörös kereszt jelvényt sem respektálták, a kórházi ápoló-személyzetet és a betegeket megtámadták, megcsontolták a német sebesülteket, a szemüket kiszúrták, sokat megmérgezték, úgy, hogy végül a német katonaság kénytelen volt a legszigorúbban fellépni e szabad csapatok ellen. Akiket fegyverrel a kezben érték tetten, azonnal agyonlőtték. A belga kormány semmit sem tett e kegyetlenkedések elhárítására, őt terheli tehát a felelősség e rettenetes vérfürdőért.

Athén. A görög király állapota komolyabbra fordult, mindazonáltal élete nem forog veszélyben.

Hága. A londoni „Labour Leader” jelentése szerint egy angol háború ellenes liga alakult. A liga körlevelében írja, hogy érkezett az idő, a háború letörésére szervezett akciót indítani s nyíltan kijelenteni, hogy a közvéleményben mind erősebb az óhaj az iránt, hogy a mostani konfliktust békésen oldják meg. A Labour Leader, amely már néhány hete erős békepropagandát üz, ma Clifford Allan egy cikkét közli, amelyben felhívja a munkáspártot, hogy a sárga sajtóval szembeszállva követelje a háború befejezését. A független munkáspárthoz felhívást intéz, hogy minden energiájával lépjen közbe s mindenekelőtt azt követelje a kormánytól, hozza nyilvánosságra, milyen feltételek mellett hajlandó békére.

Franfurt. Varsóban napról-napra növekszik az izgalom. A város felett állandóan német repülőgépek keringenek, amelyekről bombákkal dobának le. A ledobott légi bombák óriási pusztításokat okoztak, és igen sokan meghaltak a robbanásoktól.

Lugano. Az Olaszországban tartózkodó idegeneket már nem engedték a határra, hanem letartóztatják őket. A napokban több mint nyolcszáz német alattvalót fogdosztak össze és vitték különböző internálók helyekre.

A tizennyolc évesek és a legidősebb népfelkelők összeírása Aradon.

(Megjelent a polgármester hirdetménye. —
Iparosok, kézművesek összeírása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 1.

Aradon ma függesztették ki Varsassy Lajos polgármester hirdetményét, amely a honvédelmi miniszter rendelkezése szerinti felhívásról szóló törvény alapján népfelkelési szemlére hívandó 18 éves és 42—50 éves aradi lakosokat. Összeírásra szólítják fel ezenkívül azokat a kézműves, iparos foglalkozó népfelkelőket is, akiket fegyveres szolgálatra nem találtak alkalmasnak.

A polgármester hirdetményének tartalma a következő:

— A honvédelmi miniszter rendelete következtében felhívom az Aradon tartózkodó aradi és idegen illetőségű 1897, 1874., 1870., 1869., 1868., 1867., 1866., és 1865. évb. született népfelkelésre kötelezett egyéneket — tekintet nélkül arra, hogy katonailag ki vannak-e képezve (annak idején szolgáltak-e) vagy sem, valamint azon A) és B) alosztályú népfelkelőket is, akik 1896., 1895., 1894., 1893., 1892., 1891., 1890., 1889., 1888., 1887., 1886., 1885., 1884., 1883., 1882., 1881., 1880., 1879., 1878., 1877., 1876., 1875., 1874., 1873. és 1872. években születtek, a felülvizsgálatnál „népfelkelési szolgálatra fegyver nélkül alkalmas”, vagy „népfelkelési fegyveres szolgálatra nem alkalmas”-nak osztályoztattak és ennek alapján a mozgósítás elrendelése óta a katonai szolgálat alól felmentettek és az alább megjelölt mesterséget folytatják, hogy összeírásuk végett június hó 5-től 15-ig bezárólag az aradvárosi katonai ügyi osztálynál jelentkezzenek.

Az 1896—1872 évb. születésűek közül az összeírásához a következő mesterségek tartoznak jelentkezni: vas- és fémcséregyártók, lakatosok, géplakatosok, szerszámkészítők, kovácsok, marók, vas- és fémöntők mintázók.

műszerészek, precíziós-műszerészek, ólomforrasztók, bádigosok, ácsok, asztalosok, nyergek, szijgyártók, timárok, cipészek, eszmadriák, szabók, vágárok, osillések, speciális köszémbányai szakmunkások, acél- és vashengerlők, kalapácskezelők, furókák és kúpkemence-kezelők. Azok, akik a vasutaknál, a vaggongyárban, a Mária-gyárban és a Neuman Testvérek gyártelepén, vagy oly vállalatoknál és üzemeknél vannak alkalmazva, mely vállalatok és üzemek állandóan a hadsereg részére dolgoznak és ezen címen a népfelkelő szolgálat alól felmentést nyertek, jelentkezésük alkalmával az alkalmazó vasutak, gyárak, vállalatok és üzemek által állítandó és hivatalos bélyegzővel ellátott igazolványt kötelesek magukkal hozni és a jelentkezést felvevő katonai ügyi osztálynak átadni. Akik a jelentkezést elmulasztják vagy késedelmesen jelentkeznek, szigorúan fognak büntettetni.

A hirdetmények már délelőtt megjelennek a város háza falán és a hirdetési oszlopokon, ahol összecsoportosulva olvasták az érdekeltek, hogy az események rendjében őket is szólítja-e a háza. A hirdetményt azonban (mint már többször megessett katonai ügyben Aradon kiadott hirdetésekkel) olyan értelmetlenül fogalmazták meg, hogy ember legyen, aki kibővítsze, hogy a 42-50 éveseknek akkor is jelentkezni kell, ha nem iparosok. Ideje lenne, az ilyen fontos hirdetményeket érthetően megfogalmazni.

— A király személye körüli miniszter. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Tisza István gróf miniszterelnököt felmentette a személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésétől és helyébe személye körüli magyar miniszterre roszeniecki Roszner Ervin báró belső titkos tanácsost nevezte ki.

Bécsből jelentik: Roszner Ervin báró az új a latere miniszter holnap teszi le az esküt Schönbrunnban. Az aktusra Tisza István gróf miniszterelnök ma este Bécsbe utazott.

— Lipót Szalvátor tiszteletbeli doktor. Bécsből jelentik: Lipót Szalvátor főherceget a monarchia hadseregének tüzérségi főfelügyelőjét a bécsi technikai főiskolán a technikai tudományok tiszteletbeli doktorává avatták.

— Hol lesz pótsorozás? Budapestről jelentik: Az ország egyes sorozójárásaiban a népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált népfelkelésre kötelezettek száma az országos átlagot nem érte el. Békeidőben a sor alá kerülő polgárokat három orvos vizsgálja: a cs. és kir. közös hadsereg orvosa, egy honvédorvos és egy polgári orvos. Tehát a tévedés teljesen ki van zárva. Ezeknél a háborús sorozásoknál azonban csak egy orvos működik és ez a körülmény a nagy munka mellett lehetővé teszi a tévedést és ezért történt most rendelkezés, hogy azokban a járásokban, a melyekben az országos átlagot nem érték el, új bemutatkozó-szemléket tartanak. Ezt a pótszemlést a honvédelmi miniszter csak a jászberényi, szatmárnémeti, besztercebányai, munkácsi, iglói, trencsényi, kolozsvári és észéki honvédkiegészítő parancsnokságok területi körletére rendelte el.

— Az „aranyért vasat” jelszó alatt megindult mozgalom folytán 1915. évi május 1-től május 31-ig Arad sz. kir. város polgármesterei hivatalában befolyt ékszeradományok 52-64. tétele szám alatt: Weixelbaum András törött óra részekkel, Papp Julia egy pár arany fülbevaló, egy fülbevaló lánczóval, N. N. egy aranygyűrű egy kövel, Krausz Hajnalka két aranygyűrű kövekkel, egy aranygyűrű egy kövel és gyöngyvel, Holló Erzs. két aranygyűrű kövekkel, Tóth Juliska egy aranygyűrű kis gyöngyökkel, Papp Gyuláné egy aranygyűrű kövel.

— A kenyérjegykiosztás a csütörtöki ünnepre való tekintettel az összes kerületekben szünetel.

— Harminchármasok gyászja. Az aradi háziezred parancsnoksága a harctérről küldte hozzánk a következő gyászjelentést:

— A 33-ik gyalogezred tisztikara fájó szívvel jelenti ezredének két újabb súlyos veszteségét.

László Sándor tart. fhdgy. győzelmes csapata élén, akiket rohamra vezetett Galiciában Sulita nevű magaslatra, ellenséges golyótól találva hősi halált halt.

Ugyancsak Wallmann Sándor tart. zászlós előnyomulás közben Ostrozce falu környékén lett hősi halált.

Mindkét vitéz a kegyelet minden jelével lett eltemetve az utódok számára megjelölt helyen.

Mi, bajtársak, akik e hosszú háború, immár a tizedik hónapjának minden buját és örömet együtteltük, könnyező szemekkel és vérző szívvel búcsúzzunk e két, a hazáért önmagát feláldozó hős katonáinktól.

— Aradi szolgabíró az északi harctéren. Horváth László az aradmegyei járás szolgabírája, aki néhány hét előtt bevonult ezredéhez, most a következőket írja az északi harctérről:

— Igaz s eredetben tapasztalt híreket írhatok, de persze csapatmozdulatok és hely nélkül. Itt, hol én vagyok, — erős nőia szól, de a mi tüzérségünk sokkal erősebb és hangosabb, az orosz gyalogságot hallatlan erős fedezékéből csak így lehet kizavarni. Atkozott kutyák olyanok mint a bolondok. Nem látjuk őket s így helyzetünk terhes, de azért mégis nyomjuk vissza. Az utolsó 5 napban mintegy 50 km-terre mentek északra, illetve rohantak. Századom veszteségei csekélyek s rendkívül érdekes alakulatú lövéseket kaptunk. Sok golyót kaptunk hátulról is, de nem a visszavonulás közben. Nem trázis itt a lénia. Ezer irányu itt a front s egyik-másik helyen körben megyen, a hogy a folyók, dombok, hegyek vannak, tehát előre és hátra kell ügyeini.

Horváth szolgabíró levelének érdekes része a címlap, amelyen kék katonai bélyegző hirdeti:

Zensuriert
Gott strafe uns
wenn wir England schonen.

— Pályázat tanítói állásokra. Szeptember 1-én a következő állami elemi népiskolai állásokat töltik be pályázat útján. Arad vármegyében Nagyrátos tanító róm. kat. kántor, Nagyrátos tanító róm. kath., Szapáryliget tanító róm. kat., Szentmárton tanító róm. kath. kántor német, Ujmikélaka, Telep (Mikélaka községhez tartozik) román, Ujszentanna tanító róm. kath. német, Zimándköz tanító róm. kath. kántor.

— Edward Grey beteg. Stockholmból jelentik: Sir Edward Grey egészsége rosszabbodott és a külügyminiszter kénytelen több hónapra visszavonulni az államügyektől, mert külföldben — mint az orvosok nyíltan megmondták neki — szemvilágát veszedelm fenyegeti. Grey még e hét folyamán megválik a külügyminisztériumtól. Az orvosok Grey külföldi állami kárnak szemgyulladására miatt nyugalmat írtak elő. Távollétében Crows intézi a külpolitikai ügyeket, még pedig Lansdowne tárcanélküli miniszterrel együtt.

— Letartóztatott szerb tábornok. Bukarestből jelentik: Nisi hírek szerint a hadvezetőség vizsgálatot indított Stefanovics Dusan tábornok ellen, a kit azzal vádolnak, hogy a szerb hadsereg részére Romániában és Görögországban végzett vásárlások alkalmával nagy összegeket akasztott. A tábornokot, a ki legutóbb Párisban volt, táviratilag bezarandelték s a mikor megérkezett Nisba, letartóztatták.

— Wittmann aviatikus halálos zuhanása — az Apollóban. Wittmann Vilmos magyar aviatikus asperni halálos zuhanását véletlenül megörökítette az ottlévő operatőrök. A tragikus szennézős filmet szerdán mutatja be az Apolló-színház új műsor keretében.

— Gyermekkocsik legnagyobb választékban Fischer áruházában a Szabadság-téren. Összecukható nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Kérném a cégre figyelni. Fischer áruház a Szabadság-téren.

— Egy kis árjegyzék kivonatai Fischer áruházának a Szabadság-téren, u. m.: nyers selyem női és férfi-ernyők Kor. 4.50 fillér, férfi cerna-harinyák katonák részére is megfelelők, 50 fillér párja. Turista ingek nagy választékban 3 korona darabja, rövid alsónadrágok 1.50 fillér. Mindenki keresse fel a Fischer áruházát a Szabadság-téren. Fénykép kedvesmenny. 227

— Engel-féle kereskedelmi szaktanfolyamban júniusban kezdődő nyári tanfolyamon már az összes tantárgyak német nyelven is taníttatnak. Beiratkozások június 6-ig, Lázár Vilmos-u. 2., Földes-palota mellett. 195

— Gyermekkocsik, összecukható gyermek tolokocsik, gyermek ülő-székek rendkívül nagy választékban Hegedüs Gyula cégnél Arad, Andrássy-tér 16, 191

Orosz katonák szövetsége a megadásra.

(A rettegett óriás ágyuk. — Magyar katonák orosz fogságban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 1.

Vésőnap este hosszú, orosz foglyokkal megrakott vonat ment keresztül Szolnokon. A hosszú utról érkezett foglyok pár órát pihentek itt s ezalatt alkalmunk volt beszélni velük. Egy fogoly, aki a polgári életben mulakatos és bizonyos fokú intelligenciát árukt el, a következőket mondta el a szolnoki állomáson:

— An és akik itt velem vannak, legnagyobb részt Przemysl alatt kerültünk fogságba. Az orosz most hasonló helyzetben van Przemyslnél, mint a magyarok voltak. Reánk azonban sokkal rosszabb világ jár. Elsősorban a vár maga nem is tekinthető komoly védelmi pontnak, mert nem volt idő, a lerombolt erődök felépítésére. De meg mit érne ott bármilyen erődítmény is, mikor 42-ösökkel dolgoznak ellene.

— De, hiszen Przemysl alatt ninesenek 42-ösök csak 30 és felesék — vetették közbe a hallgatók.

— Egy ördög az kérem. Most is elszorul a szívem, ha rájuk gondolok. Amit ezek a szörnyetegek csinálnak, az hihetetlen. Egész utcasort láttam egy lövés alkalmával összedőlni. Hát az ilyet álmodni sem mertem. Maguk a tiszték is remegnek, ha ezek a nagy ágyuk kezdenek bömbölni. Szentanuja voltam annak, mikor egy nagyon erős betonfedezékünket egyetlen lövéssel morzsozott össze ez az ágyu. Százával fektűt ott a darabokra tépett hullá, fegyver. Mi a várat csak napokig fogjuk tudni tartani.

— Mióta a folytonos és gyors visszavonulás tart, azóta minden orosz közkatona naponta csak 3 kopek zsoldot kap. A tiszték azzal indokolják ezt, hogy azért nem adnak több pénzt, mert félnek tőle, hogy fogságba jutnak és akkor nagyon sok pénz talál a németek és a magyarok kezébe jutni. Az a veszteség, ami eddig érte az orosz sereget, így ki nem fejezhető. Az ott látszik és érzik meg legjobban a táborban. A visszavonuló sereg ugyanis minden élelmét elhagyta. Marhákat, konzerveket, lisztkészletet egyáltalán képtelen volt megmenteni. Azt most Oroszországból kellene pótolni. Onnan azonban oly nehezen jut valami a harctérre, hogy addig akár éhen halhatunk.

— Az orosz közkatonaság hangulata ropant levert. Unja mindenki a folytonos verést. Egy részünk jómagammal együtt még 1914. január 1-én lettünk mozgósítva és azóta folyton robotolni már tühretelen. Az orosz katonaságban egy nagy szövetség működik, mely-

A festő démona

nek az a feladata, hogy megadhesse magát. Ez természetesen titokban történik, mert mióta oly sokan megadták magukat, parancsot kaptunk, hogy ha oknékül adjuk meg magunkat, akkor odahaza maradt családtagjainkat büntetik helyettünk, még pedig Szabériával, ami azt jelenti, hogy akár a halál válasszott volna el tőlük bennünket. Ezért van aztán az, hogy újabbal valamivel erősebb ellenállást fejtünk ki. Pedig mi, ha rajtunk állana, az első puskalövésre megadnánk magunkat, mert tudjuk, hogy az ellenség jobban bánik velünk.

A fogoly elbeszélte aztán, hogy januárig a Kaukásusban teljesített szolgálatot és a foglyok őrzésével volt megbízva. Érdekes dolgot mondott el a magyar foglyok életéből.

— A foglyok közt nagyon ritka a magyar. Ellenben annál több a cseh. Nagy tévedés azt hinni, hogy mi a csehekkel szeretjük. Lehet, hogy a hadvezetőknek szeretik őket, de az orosz közönség az összes foglyok közül legjobban szereti a magyart. A kisebb helyiségekben lévő magyar foglyok nincsenek is oly szigorú szabályok alatt és a nép minden jóval igyekszik ellátni. Pedig a magyar a fogságban nem szeret magának parancsoltatni. Ott, ahol én is a foglyok őrzésére voltam kirendelve, a fogság dacára is udvarolt egy magyar leány egy barba kaukázusi leánynak és a leány szülei nem ellenesték, sőt szívesen vették. A leány többször meg is látogatta őket, bár egy szót sem tudtak egymással beszélni és én is ott voltam állandóan a hátuk mögött.

— Akár hányszor megtörtént velem, de a többi őrkkel is, hogy a foglyok, mikor kísértük őket, nem akartak azon az úton menni amerre mi akartuk kísérni őket. Hiába volt nálunk fegyver, hiába mutattuk az utat a magyar fogoly csak azért sem ment. Mikor pedig fegyverrel állottunk előbök, nekünk jöttek és pusztán kézzel eldöngözték bennünket. A község lakói jól mutattak a magyarok virtusán, sőt még segítettek is nekik. Mi sem vettük komolyan az ilyen csekélyeségeket. Csak az a kár, hogy nem értettük mit mondtak.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

— Kínai kereskedő Sanghaj utcáján a Yes porcellán-poudert kiadja.

Yes puder 8.— korona.
Yes krém 8.— korona.
Yes szappan 1.50 korona.

8721

Amerikai gyártmány!

Magyarországi főraktár: Erőnyi Béla Diagnosztika Budapest, Károly-körút 6.

Mindenütt kapható!

NYILTTÉR.*

Medgyaszay
Kabaréja
június hó 5-én, szombaton
és 6-án, vasárnap
a Jókai Kereszt téli kertjében tarifa
előadásait.

Miért olvassa
előszeretettel
a közönség az
Aradi Közlöny-t?

Mert.
Az Aradi Közlöny

ma Magyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szallította le szövegírásának terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny

a világháború eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén is legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny

mindenhova követei há olvasóját.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	Vidéken:
Egy hóra 2 K — f.	Egy hóra 2 K 40 f.
1/4 évre 6 K — f.	1/4 évre 7 K — f.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Keresek megvételre

1916. évi március
hó végéig való foly-
tatólagos átvételre
1000—1500 wag-
gon 1990

tűzifát,

mely gravitáljon
Budapestre, esetleg
Debrecenbe is.

Pollák S. Zsigmond
Debrecen, Deák Ferenc-ut. 9.

Költözködők
figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanyszerelési vállalkozó
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Veszek és eladok:

**burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsirt,
szappant**

waggonátelenként és má-
zsásként.

Kalmár Endre
Asztalos- és Chorin-u. sarok.
Telefon 670.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytözsének alkalmas — azonnalra

kiadó.

Dövebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában József főherceg-ut 22.

11989—1915.

Hirdetmény.

A villamos vezetékek oltalmára alkotott szabályrendelet 1. §-a szerint Aradváros területén létesített villamos vezetékek oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos vezetékek (kabelek) és azokhoz tartozó szerelvények rongálása, valamint ezek rendes működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

Tekintettel arra, hogy a sárkányozás folytán a felső villamos vezetékek állandó veszélynek vannak kitéve, a sárkányozást Arad város egész területén úgy a bel-, mint a külvárosban betiltom és miután hivatkozott szabályrendelet 5. §-a szerint a villamos vezetékek oltalmára vonatkozó rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfeleket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családjaik, gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben, figyelmeztetem nevezetteket, hogy minden esetben, midőn kiskorú egyén sárkányozás által a villamos vezetékekben kárt okoz, a kihágási eljárást a szülő, gyám, gondnok,

14300—1915. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 6377—4—1915. eln. sz. rendelete következtében felhívom az Aradon tartózkodó aradi és idegen illetőségű 1897., 1871., 1870., 1869., 1868., 1867., 1866. és 1865. évben született népfölkelésre kötelezett egyéneket — tekintet nélkül arra, hogy katonailag kt vannak-e képezve (annak idején szolgáltak-e) vagy sem, valamint azon A) és B) alosztályú népfölkelőket is, akik 1896., 1895., 1894., 1893., 1892., 1891., 1890., 1889., 1888., 1887., 1886., 1885., 1884., 1883., 1882., 1881., 1880., 1879., 1878., 1877., 1876., 1875., 1874., 1873. és 1872. években születtek, a felülvizsgálatnál „népfölkelési szolgálatra fegyver nélkül alkalmas”, vagy „népfölkelési fegyveres szolgálatra nem alkalmas”-nak osztályoztattak és ennek alapján a mozgósítás elrendelése óta a katonai szolgálat alól felmentettek és az alább megjelölt mesterséget folytatják, hogy összeírásuk végett

1915. évi június hó 5-től 15-ig bezárólag

az aradvárosi katonai osztagnál jelentkezzenek.

Ezen összeírásához a következő mesteremberek tartoznak jelentkezni: vas- és fémestergályosok, lakatosok, géplakatosok, szerszámkészítők, kovácsok, marók, vas- és fémöntők, mintázók, műszereszek, precíziós-műszereszek, olomforrasztók, bádógosok, ácsok, asztalosok, nyergesek, szíjjártók, tímárok, cipészek, csizmadiák, szabók, vágárok, csillések, speciális köszénbányai szakmunkások, acél- és vashengerlők, kalapácskezelők, furókák és kupolkemence kezelők.

Azok, akik a vasutaknál, a waggongyárban, a MARTA gyárban és a Nauman Testvérek gyártelepén, vagy oly vállalatoknál és üzemeknél vannak alkalmazva, mely vállalatok és üzemek állandóan a hadsereg részére dolgoznak és ezen címen a népfölkelési szolgálat alól felmentést nyertek, jelentkezésük alkalmával az alkalmazó vasutak, gyárak, vállalatok és üzemek által kiállítandó és hivatalos bélyegzővel

vagy munkaadó ellen fogom megindítani.

Arad, 1915. május hó 26.

Greén, főkapitány.

3552—1915. pm.

Hirdetmény

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál választás következtében esetleg megüresedő, X. fizetési osztályba sorozott évi 2000 korona fizetés, 200 korona városi pótlék és 720 korona lakbérrel javadalmazott fogalmazói állásra, pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhadják, hogy a törvényben előírt képzettségeket igazoló okmányokkal, és másutt netán eltiltott szolgálati idejüket igazoló bizonyítványaikkal fesszel pályázati kérelmeiket Arad sz. kir. város törvényhatóságához címezve hivatomban f. évi június hó 7-én déli 12 óráig nyújtsák be.

Az állás a törvényhatósági közgyűlésen választás útján töltetik be.

Arad, 1915. május 28 án.

Varjassy Lajos,
polgármester.

Az ujonnan életbe lépett polgári perrendtartás folytán szükséges

ügyvédi és bírószági nyomtatványok

kaphatók az
Aradi Nyomda Részvénytársaság
nyomdájában,
József főherceg-ut 22. szám.
(Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.)

ellátott igazolványt kötelesek magukkal hozni és a jelentkezést felvevő katonai osztagnak átadni.

Akik ezen jelentkezést elmulasztják vagy késedelmesen jelentkeznek, szigorúan fognak büntettetni.

Arad, 1915. évi május hó 31-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőse
Rozsnyay Serail krémje.

Minőkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcperek!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testzín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Máttyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Jó anyák, gondos
szülők

legjobban cselekednek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legzsebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni, a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél Hajós Arpád gyógyszer-tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megadni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST KERES.

Érettségizett

és kereskedelmi végzett, írói gyakorlati rendelkező leány megfelelő állást keres. Megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megfelelő” jellegre. 2000

ALKALMAZÁST NYER.

Egy

fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre felvételt. Ajánlkozni lehet Färber Lajos cégnél. 1998

Tanuló leányok

és fiúk felvételnek Ingusz Dobozgyárban Deák Ferencz-u. 20. sz. 1997

INGATLAN.

Eladó

Kovácsin betegség miatt 3/4, hold szép szőlő, kút, kolna, minden hozzávalóval gyönyörű kilitással. Bővebbet Csiky Gergely-u. 5. 1996

ÜZLETEK.

Andrássy-tér 8.

számú házban egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánytőzsde alkalmas — azonnala kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

LAKÁST KERESNEK.

Kényelmesen

butorított különbejáratú szobát esetleg teljes ellátással június 15-re keresnek. Címeket a kiadóhivatalba kérek. 1992

KIADÓ LAKÁS.

Magányos házban

1 szobás modern uri lakás aug. 1-re kiadó Wesselényi-u. 51. sz. Tudakozódni Perényi-u. 8. sz. 1985

Modernül butorított

kétszobás lakás, balkonnal, gázfűtőszobával, esetleg több szobának is kiadó Bohus-palota (Zrínyi-utca) II. kapu, II. emelet. 1870

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnala kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladók

szarvát, szilvát, tűzifát, gombát, eperét, tojást, baromfit és disznókat. Vesszők parasztiok részére lábbelit, bakancsot, cséplőgépet, szamarat és bivalyokat. Popovits ny. tanító, Marosborsa. 1993

Finom

női ruhák, kalapok, cipők, ernyő, gyász miatt eladók. Megtekinthető Károlyi Gyula-utca 7. szám. Ponta Jánosné. 1994

Háztartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladók. Weitzer János-utca 3. II. 1812

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 781

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 68. 1708

Borsapró és törköly

kétszer főzött pálinka, kitűnő minőségű kapható Barna Lajosnál, Pankotán. 1976

KÜLÖNFÉLE.

Ki érdeklődik

Spiritismus, kényszerült álmok, hypnotizmus és minden létező titkok és csodák iránt, forduljon Stampfl Gusztávhoz Mikes Kelemen-utca 24. 1995

3899—1915. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett, évi 2200 korona fizetés és 720 korona lakáspénzzel javadalmazott városi kamarási állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1889. évi I. t. c. 19. §-ának második bekezdésében előírt képesítéseket és esetleg másutt töltött szolgálataikat igazoló bizonyítványokkal felzerelt kérvényeket Arad sz. kir. város Törvényhatósági Bizottságához címezve I. évi június hó 6-ig hivatalomhoz nyújtassák be. Az állás a Törvényhatósági Bizottság közgyűlésén választás útján fog betölteni.

Arad, 1915. május 22-én.

Varjassy, polgármester.

3299—1915. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál, nyugdíjazás folytán megüresedett, a IX. Hízetési osztályba sorozott évi 2800 korona fizetés és 800 korona lakbérrel javadalmazott II.-od aljegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a törvényben előírt képzettségüket igazoló okmányokkal és másutt netán eltöltött szolgálati idejüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeket, Arad sz. kir. város törvényhatóságához címezve hivatalomba legkésőbb I. évi június hó 7-én déli 12-órát nyújtassák be.

Az állás a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésen választás útján fog betölteni.

Arad 1915. május 28.

Varjassy, polgármester.

„JESSY“

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tenniscipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde ARAD.

Apollo mozi mellett.

12778—1915.

Hirdetmény.

Arad. szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi törzsvagyony alap 1914. évi számszámadása a város háza I. emeleti tanács termében 1915. évi május hó 24-től számított 15 napra közzemlére ki-
tétve lett és annak adatai ellen az 1876. évi XXI. t. cikk 17/a-ban megszabott határidőn beírt bármelyik adózótól polgár által észrevétel emelhető.

Arad, 1915. évi május hó 22-én.

A városi tanács.

3488—1915. pm.

Hirdetmény.

Romlandó tartalmu küldeményeknek a tábori postákhoz való feladása.

A közönség árumintákban a tábori postákhoz gyakran szalonát, dísznősfajtot, kolbászt és más gyorsan romló élelmiszereket küld, amelyek a hosszú szállítás közben megromlanak és egészségre ártalmassá válnak.

Mint hogy a küldemények ilyen állapotban nem kézbeérthetők, a feladók gondoskodó buzgalma kárba vész. Meg kell jegyezni, hogy a tábori postákhoz küldött élelmiszerek romlása és megsemmisítése a jelen viszonyok között közszempontról is veszteségszámba megy.

Erre való tekintettel a keres-

kedelemeügyi miniszter ur 10948—1915. sz. a. felhívta a postahivatalokat, hogy az olyan árumintákat, amelyek tartalma a tábori postahivatalokhoz való szállítást, amely átlag 8—10 napot vesz igénybe, a megromlás veszélye nélkül előreláthatólag nem bírja ki és olyanokat, amelyek megfelelően csomagolva nincsenek, ne vegyék fel.

Arad, 1912. május 21-én.

Varjassy
polgármester.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje

Ervényes 1915. évi május 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel ... 6.40
Motoros vonat délelőtt ... 11.05
Személyvonat délután ... 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelőtt ... 12.00
Motoros vonat délután ... 3.40
Személyvonat este ... 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel ... 3.06
Motoros vonat délelőtt ... 10.35
Személyvonat délután ... 8.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel ... 7.38
Motoros vonat délután ... 2.48
Személyvonat este ... 7.51

Aradról Brádra indul:

Motoros vonat reggel ... 7.03
Személyvonat délután ... 12.48
Motoros vonat délután ... 3.00

Aradról Brádra érkezik:

Motoros vonat reggel ... 6.58
Motoros vonat délelőtt ... 1.16
Személy vonat este ... 7.48

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel ... 2.00
Motoros vonat reggel ... 7.31
Motoros vonat délután ... 2.15

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt ... 10.00
Motoros vonat délután ... 1.24
Motoros vonat este ... 8.43

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt ... 9.32
Vegyes vonat délután ... 8.20
Vegyes vonat este ... 6.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel ... 5.27
Vegyes vonat délután ... 12.46
Vegyes vonat délután ... 4.36

Mezőhegyesről Kétegyháza indul:

Motoros vonat reggel ... 8.37
Motoros vonat délután ... 1.06
Motoros vonat este ... 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:

Motoros vonat reggel ... 6.43
Motoros vonat délelőtt ... 11.50
Motoros vonat délután ... 8.43

Ujszentannáról Kétegyháza ind.:

Motoros vonat reggel ... 6.25
Motoros vonat délután ... 12.42
Motoros vonat este ... 8.05

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:

Motoros vonat reggel ... 5.28
Motoros vonat délelőtt ... 10.35
Motoros vonat délután ... 8.01

Borosbészéről Menyháza indul:

Motoros vonat este (július 1-től
augusztus 31-ig) ... 6.35
Vegyesvonat délelőtt ... 10.25

Menyházáról Borosbészre indul:

Vegyesvonat délután ... 2.39
Motorosvonat reggel (július 1-től
augusztus 31-ig) ... 5.12